

nové město

4/2023 - ROČNÍK 32 (26)



www.novemesto.cz

4/ Papež a nesnadná cesta k ukončení války

6/ Člověk v dnešní době - Ludmila Hauptvoglová

8/ Online pornografie - tichá závislost

Kontakty

www.novemesto.cz

Nové město - časopis

Havlíčková 155/51
602 00 Brno

Tel.: +420 721 630 119

E-mail: redakce@novemesto.cz

Předplatné:

Tel.: +420 733 798 155

E-mail: předplatne@novemesto.cz



„Nadační fond časopisu Nové město“ vás zve ke spolupráci

Další rozvoj a šíření časopisu můžete podpořit více způsoby:

- nabídkou redakční spolupráce (např. podněty týkající se obsahu a témat časopisu, tipy na osobnosti, s nimiž byste si rádi přečetli rozhovor atd.)
- šířením časopisu a získáváním nových předplatitelů
- finančně, jak jednorázově, tak pravidelně

Za jakoukoliv pomoc srdečně děkujeme.

Správní rada:

Ing. Jan Poláček (předseda), P. Miroslav Cúth,
Ing. Jana Friedlová, Anna Poláčková, PhDr. Jaroslav
Šturma, Ludmila Šturmová, Helena Votýpková

Bankovní spojení:

č. účtu: 43-2646440207/0100
IČ: 28465059, Lublaňská 9/1002,
Praha 2 - Vinohrady, 120 00, m: +420 724 085 619

nové město

Časopis Hnutí fokoláre - 4/2023, vychází 6x ročně, ročník 32 (26) - 32. ročník od vzniku československé verze, 26. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dilo Mariino (Hnutí Focolare) - ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 - Vínor, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulínky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 600 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCP2PP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonový redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativní redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Ing. Milena Honetschlagerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Marta Hanušová, Mgr. Zdeňka Růžicková, PhDr. Drahomíra Syřůčková, ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 - Stodůlky ■ ISSN 1212 - 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka - Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové mesto zasílejte na adresu: Nové mesto Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Návštěva papeže Františka v Maďarsku, Foto: Ágnes Katalin Süle

OBSAH

Tipy a náměty

- 3/ Sebedarování Kristovo
„Akce cihla“

Zamyšlení

- 4/ Papež a nesnadná cesta k ukončení války
na Ukrajině

Člověk v dnešní době

- 6/ Ve službě (Rozhovor s Ludmilou Hauptvoglová)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Online pornografie - tichá závislost

Posezení s Vladimírem Začalem

- 11/ O obnově poutního místa Maria Hilf

Duchovní inspirace

- 13/ Co je podstatné v našich modlitbách
14/ Tak se modlil biskup Hemmerle

Anketa

- 15/ Modlitba v mém životě

Slovo života

- 16/ „Kdo podá třeba jen číši studené vody jednomu z těchto nepatrných, protože je to můj učedník, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.“ (Mt 10,42)
17/ „Ženo, jak veliká je tvá víra! Ať se ti stane, jak si přeješ.“ (Mt 15,28)

Život ze Slova

- 18/ Fóliovník
Proměňovat drobné situace

Z Hnutí fokoláre

Na cestě tvořivé věrnosti

- 19/ Jednota a autorita

Z Hnutí fokoláre

Ze života gen

- 21/ Puťák
Gen Verde v Bratislavě

Z Hnutí fokoláre

- 22/ Rozhodnutí, která nás čekají, nebudou snadná, ale jsou ozdravná (Rozhovor s Vítem Valtrem)
24/ V zemích, kde dialog mezi kulturami a náboženstvími patří ke každodennímu životu

Komiks

- 25/ Láska k bratru

(Za)myšlenka

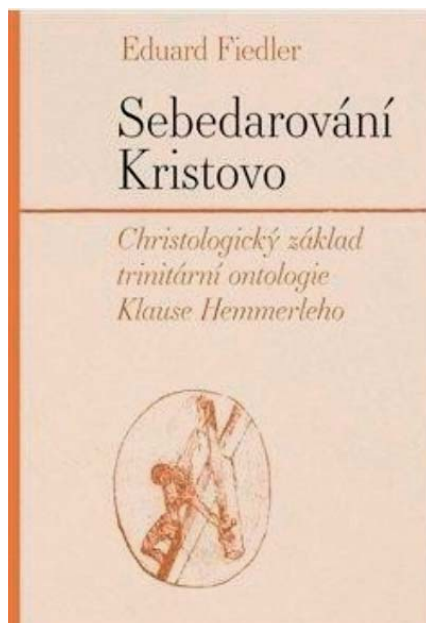
- 26/ Změknutí „tvrdé reality“
27/ Stavět mosty

Sebedarování Kristovo

Jakoby „znenadání“ se objevila na pultech kniha s názvem „Sebedarování Kristovo“ českého filozofa Eduarda Fiedlera. Kniha bych přešel bez povšimnutí, kdyby neměla podnadpis „Christologický základ trinitární ontologie¹ Klause Hemmerleho“.

Jde o první dílo v české literatuře, které pojednává o Hemmerleho² filozofickém a teologickém myšlení a zároveň ukazuje i jeho kořeny. Nezapomíná ani na jeho mládí poznačené bombardováním rodného Freiburgu. Autor postupně rozehrává před našima očima vývoj Klause Hemmerleho jako filozofa a teologa, rozebírá i nejznámější Hemmerleho dílo *Teze k trinitární teologii*, které obsahují již jasné kontury Hemmerleho filozofického trinitárního paradigmatu.

V létě 1958 se Hemmerle setkává ve Fiera di Primiero se spiritualitou Hnutí fokoláre. Nachází zde „nový a bezprostřední způsob, jakým lze žít komunitní rozměr křesťanství vycházející důsledně z evangelijního poselství o Boží lásce“. On sám to popsal několik dní před



smrtí: „Byla to blízkost a přítomnost Boží, jakou jsem i přes svá intenzivní studia teologie nikdy předtím nezažil ani nepostihl... Poprvé jsem tam zakusil Boha.“

Není lehké v několika slovech vyjádřit myšlení Klause Hemmerleho, ale můžeme říci, že se snažil znovu položit

základy filozofickému a teologickému myšlení vycházejí z tajemství Nejsvětější Trojice. A právě toto jeho myšlení nezůstalo jen v teoretické úrovni, ale snažil se ho uvádět do svého osobního života, do života společenství kněží i do diecéze, když se stal v roce 1975 cášským biskupem.

I přesto, že kniha je psaná odborným filozofickým jazykem, odkrývá čtenáři nová fakta ze života Klause Hemmerleho, nové pohledy na jeho myšlení. V jedné poznámce autor píše, že připravuje také vydání *Tezí k trinitární teologii* v češtině, což bude další významný krok k poznání Hemmerleho díla.

Martin Uher

- 1 Ontologie je filozofická disciplína, která se zabývá jsoucnem, bytím jako takovým a jeho základními pojmy.
- 2 Mons. Klaus Hemmerle (1929-1994), německý filozof, teolog, biskup v Cáchách a „spoluzakladatel“ Hnutí fokoláre. Texty o tom, jak prožíval modlitbu, viz *Nové město* 1-4/2023.

„Akce cihla“

Centrum Mariapoli v naší citadele „Pakt“ v Praze-Vinoři letos slaví 20. výročí začátku svého provozu a mnozí z nás si jistě pamatují, jak se na něj tenkrát těšili!



Foto: M. Broschová

Když se začala plánovat jeho výstavba, vznikla u nás v Hnutí fokoláre finanční sbírka, takzvaná „Akce cihla“. Rozšířila se mohutná vlna zájmu o darování peněz na jeho výstavbu. Ze všech koutů republiky přicházely, podle možnosti dárců, dary malé i velké, které významně přispěly k financování stavby Centra i jeho vybavení. Všem patří veliký dík za jejich štědrost a věrnost. Někteří z nich již zemřeli, jiní třeba už nemají možnost pomáhat, a tak se jejich počet snížil skoro na polovinu.

Rozhodli jsme se tedy obnovit povědomí o „Akci cihla“ a rozběhnout její novou etapu. Jak?

1) POSLÁNÍM DARU NA ÚČET Č. 1027675141/5500

Na co finanční prostředky poslouží? Jak to asi sami znáte, každá stavba vyžaduje různé opravy i průběžnou obnovu vybavení. Praxe ukázala, že pro poskytování služeb na úrovni je třeba zvětšit kapacitu jídel-

ny, která svou velikostí neodpovídá potřebám současného provozu. Z toho důvodu letos v dubnu začala dostavba stávající jídelny, která rozšíří její kapacitu asi na dvojnásobek, což vyžaduje další finanční prostředky. Budeme vám proto vděční za každý dar poskytnutý na tento účel. Na konci roku dárci obdrží potvrzení o daru.

2) NÁVŠTĚVOU CENTRA MARIAPOLI

V Centru Mariapoli se na vás těšíme jak na různých akcích, tak třeba i soukromě nebo s vaším společenstvím. Lze si domluvit ubytování i při návštěvě Prahy nebo využít možnost přespání na služební cestě.

Stačí napsat na adresu:

cmp Praha@espol.cz nebo
zavolat na telefon: 286 007 711.
Najdete nás také na stránkách
www.centrummariapoli.cz.

Jana Friedlová



Foto: Ágnes Katalin Süle, Člověk a Víra

Papež František s maďarskou prezidentkou Katalin Novákovou při rozlučkové ceremonii na budapeštském letišti.

Papež a nesnadná cesta k ukončení války na Ukrajině

ZAMYŠLENÍ

V posledních týdnech se ve veřejném prostoru poměrně intenzivně diskutují témata související s mírovými iniciativami, které vycházejí od papeže Františka a reagují na válku mezi Ruskem a Ukrajinou. Tato otázka byla přítomná také v rámci intenzivně sledované papežovy návštěvy Maďarska na konci dubna, v jejímž rámci se setkal s vrcholnou politickou reprezentací, která některými svými kroky budí kontroverze, stejně jako při vzájemném setkání Františka s ukrajinským prezidentem Zelenským v polovině května v Římě.

ÚSKALÍ UZAVŘENÍ PRÍMĚŘÍ

Postoje maďarského premiéra Orbána, jak je tento obratný populistu poslední léta prosazuje, se nemusí vždy plně krýt s těmi, které se snaží vysílat do světa hlava katolické církve. Markantní je to zejména ve vztahu k migrantům a jejich přijímání. Zdá se však, že v jednom směru společnou řeč přece jen našli. Týká se právě rusko-ukrajinské války. Papež František totiž opakovaně volal po „okamžitém příměří“. Je to plně v logice věci. Masivní krveprolévání, útoky na civilní cíle, včetně nemoc-

nic, nebo kritické infrastruktury, jako zcela nedávno na Kachovskou přehradu, která se protrhla, brutální postup proti obyvatelstvu na okupovaných územích, to všechno jsou momenty, které přímo zoufale volají po tom, aby válka co nejdříve skončila. A nyní si i řada lidí uvědomuje, jak vysoce posvátnou hodnotou je mír. Výzvy papeže Františka k příměří jsou tedy obecně chápány tak, že vycházejí ze zájmu o posvátnost lidského života, což jsou sloupy, na nichž stojí papežská politika. Stejný požadavek vznesl Viktor Orbán a v posledních týdnech opakovaně prohlásil, že v Evropě „stojí na straně míru pouze Maďarsko a Vatikán“. Orbánovy návrhy jsou však velkou částí analytiků spíše považovány za politický trik, který má Rusku umožnit „zmrazit“ konflikt a udržet si územní zisky, přeskupit síly a za čas pokračovat v bojích zase dál. Stačí se nakonec podívat do naší historie. V roce 1938 ustoupily v Mnichově naše dvě hlavní spojenecké velmoci, Francie a Velká Británie, agresivně nacistického Německa – jeho plánům na rozšíření území a dobovačnou expanzi. Existují ikonické snímky britského premiéra Chamberleina, jak při výstupu z letadla

mával listem podepsané dohody a sliboval občanům Spojeného království budoucí mír. Tato budoucnost, jak známo, nevydržela ani rok. Důležité je tak prosit v našich modlitbách za spravedlivý mír, který by se nestal v budoucnu jen další rozbuškou.

PAPEŽSKÉ KROKY K MÍROVÝM JEDNÁNÍM

Na pozadí politických jednání v maďarské metropoli se odehrály schůzky, které zapadají do modu papežského hledání mediace v konfliktu. K nim patřilo především setkání s vysokým představitelem ruské pravoslavné církve Hilarionem, který měl určitý čas na starosti zahraniční styky moskevského patriarchátu, ale kvůli snaze odlišit se od striktně prokremelské pozice Kirilla se přesunul do Budapešti, což znamenalo pád jeho vlivu.

Ukrajinský prezident hovořil s papežem po jeho návratu z Maďarska zejména o zprostředkování návratu tisíců ukrajinských dětí násilně deportovaných do Ruska a při této příležitosti požádal papeže, aby odsoudil ruské válečné zločiny na Ukrajině, „protože mezi obětí a agresorem nemůže být kladeno žádné rovnítko“. Staletími praktikovanou pozicí papeže a vatikánského státního sekretariátu je však politika zprostředkování, jež spočívá v udržování stejné distance od všech stran zapojených do válečného střetu a zachování toho, co bychom mohli nazvat politikou otevřených dveří. Vatikánský ministr zahraničí arcibiskup Gallagher diplomatický proces nedávno v rozhovoru pro italský deník La Stampa metaforicky přirovnal k člověku, který žongluje s míčkem a musí se snažit, aby za každou cenu nespádl na zem, tedy aby se možnost mírového řešení udržela stále ve hře.

V minulosti se ukázaly také limity vatikánského přístupu, jako byla vatikánská východní politika, kdy papežská diplomacie ustupovala komunistickým vládám, aby zajistila církvi možnost svobodnější existence. Podle průzkumů sami Ukrajinci v naprosté většině navíc odmítají takové podmínky, které by Rusku zachovaly územní zisky. Takový krok by jich podle nedávného průzkumu podpořilo jen pouhých 9 %. Pověstnou Pandořinu skříňku ostatně otevřelo Rusko svou otevřenou agresí vůči suverénnímu státu 24. února loňského roku a je tedy na něm, aby nyní situaci řešilo stažením svých vojsk na původní hrani-

ce obou zemí. Ruské stažení, jež však lze nyní těžko předpokládat, by mohlo otevřít dveře jednáním o další budoucnosti, zahrnující i postavení prorusky orientovaného obyvatelstva na východě Ukrajiny, i když vzhledem ke krvavosti střetnutí a otevření mnoha bolestných ran, které půjdou jen obtížně zacelit, by to nebyl vůbec jednoduchý proces.

Papežovo zprostředkovatelské mírové úsilí ovšem naráží mimo jiné i na skutečnost, že patriarcha Kirill více než své náboženské poslání zastává politické postoje a je věrným spojencem Vladimíra Putina. Podporuje tak jeho messianismus k napravování zkaženého světa v podobě dekadentního Západu, aniž by však zkoušel udělat něco podstatného s domácími problémy, kterých má země i bez války celou řadu.

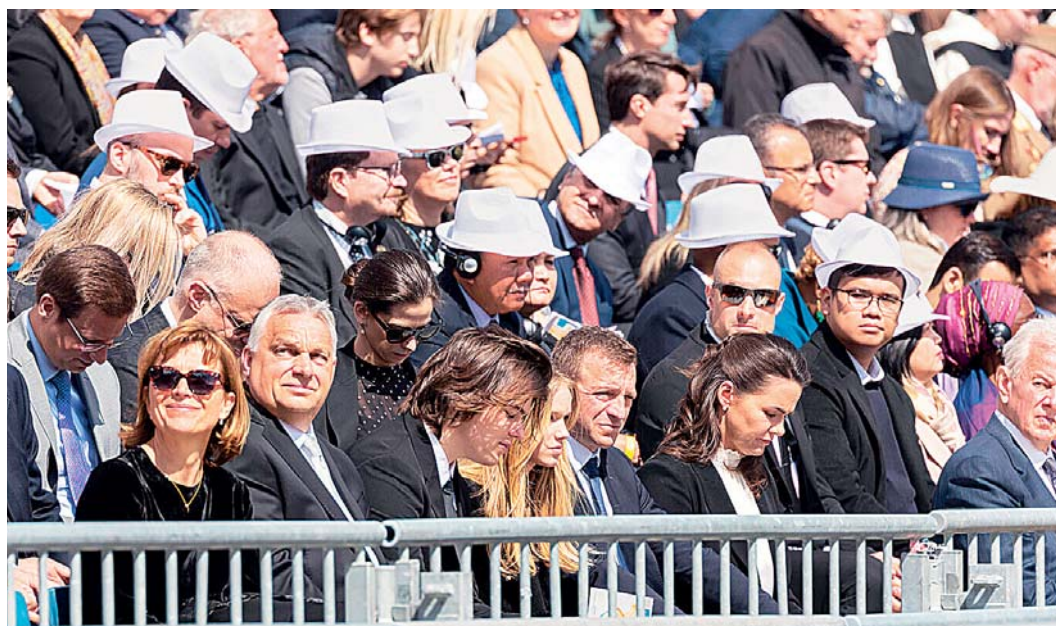
Vyjednáváním o nalezení mírového řešení byl každopádně pověřen boloňský arcibiskup kardinál Matteo Maria Zuppi, předseda Italské biskupské konference. Mezinárodní komentáře připomínají, že více než spojení s Vatikánem může Zuppimu v jeho nesnadné misi pomoci jeho spolupráce s hnutím Komunita Sant'Egidio, které má ostatně již velkou zkušenost s mediací válečného konfliktu v Mosambiku na počátku 90. let, kdy pomohlo ukončit šestnáct let trvající občanskou válku. Zuppi sdílí mnohé akcenty současné hlavy katolické církve, intenzivně se věnuje péči o chudé a sociálně vyloučené. Zároveň

má dobré styky s pravoslavným prostředím. Komunikační kanály jsou však od začátku války blokovány. K politickému zaujetí patriarchy Kirilla a jeho blízkého okolí se totiž přidává i dlouhodobější nevole ruského pravoslaví vůči západnímu katolictví.

MÍR PŘEDPOKLÁDÁ DIALOG A KULTURU LÁSKY

Současně se však k zachování míru předpokládá mnohem více než jen diplomatická jednání, a to vytváření kultury, která bude skutečně dialogická. V této výzvě je úkolem církve, jak naznačuje papež, „formovat lidi, kteří vykládají znamení doby a vědí, jak interpretovat evropský projekt v dnešních dějinách“. Při setkání se zástupci evropských biskupských konferencí prohlásil, že válka nemůže a nesmí být nadále považována za řešení konfliktů. V otázce evropské jednoty současně varoval před utvářením nějakého evropského supernacionalismu a vyzýval k respektování národních a kulturních specifik. Tedy i v obecném měřítku by snaha o jednotu s porozuměním druhému neměla být nahrazena nějakou uniformitou. Pravá víra mluví jazykem lásky, nerozsévá nenávist k druhým, a má je v bratrské úctě a respektu. A v tom se může za mír, jenž začíná v nitru člověka a jeho svědomí, angažovat každý z nás.

Jaroslav Šebek



Snímek z papežské mše svaté v Maďarsku. Mezi účastníky je také maďarský premiér Viktor Orbán s manželkou.



Ludmila Hauptvogelová

Foto: archiv L. Hauptvogelové

Ve službě

ČLOVĚK V DNEŠNÍ DOBĚ

Každému z nás je odpočítáván čas stejnou rychlostí, přesto je třeba se někdy zastavit a ohlédnout. Radost z naplněného života je inspirující silou i pro ty z nás, kteří se v blízkosti jubilanta pohybují. V tomto případě se jedná o jubilantku tichou, nenápadnou a obětavou, spolupracovnici redakce Nového města, služebnici každým coulem, a to nejen svým zdravotnickým diplomem. Ludmila Hauptvogelová je dnes naším hostem u příležitosti své sedmdesátky...

● Pověz nám něco o své rodině, odkud pocházíš a kde jsi pracovala.

Svou rodinu mám na Slovensku v Bratislavě. Z pěti sourozenců jsem čtvrtá. Nejstarší bratr Ladislav je již na věčnosti. Žila jsem v krásném prostředí v nádherné přírodě na Kamzíku. Tatínek byl lesník a maminka švadlena. Do naší rodiny vždy patřili nejméně tři psi a často malé srnečky, které jsme krmili mlékem v lahvi s dudlíkem.

Vystudovala jsem střední laborantskou školu a pracovala v dětské nemocnici v laboratoři. V Bratislavě jsem poznala řeholní společenství Apoštolát sv. Františka, který založil PhDr. Jan Evangelista Urban žijící v Praze. Chtěla jsem po-

chopit, jestli moje cesta k Bohu je v zaměření tohoto společenství, a tak jsem se rozhodla přestěhovat do Prahy. Byl to neopakovatelný život. V totalitě. Vše ve veliké tajnosti, vynalézavosti. Poznala jsem však, že v tomto společenství moje cesta nebude.

Žila jsem v podnájmu v Praze-Karlíně a chodila do kostela sv. Cyrila a Metoděje. Zde působil pan farář Karel Pilík. Od začátku na mne působil zvláště. Nenápadný, skromný, ale v homiliích rázný, nekompromisní. Obětavý, vstřícný. Od něj jsem se dozvěděla, že existuje Dílo Mariino – Hnutí fokoláre. Jak jsem měla možnost poznávat zaměření tohoto hnutí a v osobě Karla Pilíka zažít, jak konkrétně žije, našla jsem svoji cestu k Bohu. V té době jsem pracovala na poliklinice na Karlově náměstí a později v laboratoři Nemocnice sv. Alžběty Na Slupi. Tam byla skupina děvčat – tedy sester v civilu z různých řeholních společenství. Hotové dobrodružství. Tam se také stalo, že jsem zprostředkovala svátost nemocných hodně staré paní a za pár dní jsem měla pozvánku k výslechu do proslavené Bartolomějské. Drželi mne tam celý den a vyhrožovali, že mají ve vedlejší místnosti mučící nástroje. Dva policisté se mě ptali na faráře Karla Pilíka a další osobnosti. Zajímalo je život, který se žil v tajnosti. K večeru mne pustili s tím, že nesmím nikde nic říct, ale ani oni se ode mne nic nedozvěděli.

V září 1989 jsem se rozhodla pro studium na sociálně právní škole. Měla jsem možnost zažít sametovou revoluci mezi studenty. Bylo to hodně hezké, povzbudivé období. Moje první zaměstnání v nové profesi byla vinohradská nemocnice. Tam jsem se setkala s Karlem Pilíkem jako pacientem. Ve chvíli, kdy jsem ho přišla poprvé navštívit, krvácel z místa uvolněné jehly a vše kolem něj bylo nasáklé krví. Naštěstí se zachránil. Potom jsem dostala nabídku na pozici sociální pracovnice do Nemocnice sester Boromejek Pod Petřínem, kde jsem působila asi dvanáct let. Krásné období, zajímavé, poučné. Karel Pilík v této nemocnici 1. dubna 2007 zemřel. Bylo to pro mne náročné období a chtěla jsem se posunout dál. Pomocnou ruku mi podal pan doktor Jaroslav Šturma a nabídl mi místo v Dětském centru Paprsek, kde jsem pracovala půl roku. Nyní je to již 15 let, co pracuji v Revmato-

Doprovázení P. Karla Pilíka na Svatou horu.



logickém ústavu. Mým šéfem je vzácný člověk profesor Jan Štěpán. Má neuvěřitelnou trpělivost, pokoru a umožnil mi mnohému se naučit.

● **Byly na tvoji cestě k Bohu nějaké rozhodující okamžiky?**

Při cestě na mariánské poutní místo Turzovka v prosinci 1975 jsem přecházela lávku přes rozvodněný potok. Lávka se pod mnou zlomila a já se topila v naprosto ledové vodě. Vytáhli mne tak zmrzlou, že jsem byla v nebezpečí života. V jednom okamžiku jsem si v té vodě uvědomila, že nic nemá v životě význam, pokud to není ve spojení s Ježíšem Kristem. To pro mne bylo rozhodující.

● **Letos jsme v dubnu vzpomínali 16. výročí úmrtí otce Karla Pilíka, kterému jsi byla nablízku, zejména v posledním období jeho života. Co z jeho bohatého a dramatického života tě dodnes oslovuje?**

Pravda je, že jsem otci Karlovi byla nablízku 27 let až do jeho smrti. Zažila jsem, s jakým postojem přijal v 75 letech jmenování rektorem kněžského semináře v Římě. Zažila jsem, když mu praskl žaludeční vřed a byl ve vážném stavu. Zažila jsem jej také jako aktivního rektora Arcibiskupského semináře v Praze. Oslovující bylo, že v různých situacích reagoval stejně. Dokonalé žití přítomného okamžiku. Často zdůrazňoval: „Sempre, subito, con gioia“. Okamžitě, vždy, s radostí. U otce Karla bych si dovolila říct, že tohle žil v zamilovanosti do vůle Boží, ať šlo o cokoli.

● **Vzpomínáš na jeho maminku, která mu byla velkou oporou, bydlela na Letné a později u něj na faře?**

Ano, paní Pilíková, tedy maminka, jak jsme jí všichni mohli říkat, byla hluboce mariánská duše. Skromná, tichá, modlící se, sloužící. Ohnisko rodinného krbu, jak otec Karel vzpomínal. A neměla to ani trochu lehké. Její manžel pan Pilík, otec jediného syna, byl velice výbušný a vznětlivý člověk. Zažila jsem ji jako paní ležící na faře v Karlíně u svého syna – faráře – a ten prosil farníky o pomoc s maminkou. Sešla se nás tam skupinka dobrovolníků a střídali jsme se. Já ještě s jednou sestrou jsme bydlely nejbližší fary, tak jsme si braly večerní ukládání. Paní Pilíková byla silná, nebylo divu, že se brzy objevily bolestivé proleženiny, které jsme ošetřovaly. Dávala však více ona nám, než my jí. Když bychom ty veliké rány neviděli, tak podle reakcí maminky bychom si myslely, že o nic nejde. Nebylo tedy žádným překvapením, když po náročné proceduře jsem se jí zeptala: „Maminko, jak se vám leží?“ a její odpověď byla: „Jako princezně.“ Ptala jsem se dál: „Bolí vás něco?“ Odpověď: „Tím se chlubit nebudu.“ Další otázka: „Jak to děláte, že nedáte na sobě znát bolest?“ Odpověď: „Šikovně. Podle Pána Ježíše.“

● **Nechceš vzpomenout na něco ze zdravotnické služby po boku otce Karla?**

Knihy o Karlu Pilíkovi:

Moje cesta

Není trní bez růže: Karel Pilík v rozhovoru s Alešem Palánem, 2007.

Hledět stále jedním směrem: Vzpomínky na život a dílo Mons. P. Karla Pilíka, 2012.



*V práci během
coronavirové pandemie.*

Tady by bylo důležité připomenout, že služba u otce Karla nebyla možná v jedné osobě. Chodila jsem do práce a jako sociální pracovnice jsem mohla mít pohyblivou pracovní dobu. Hodně skrytým andělem byla Iva Škodová. Otci Karlovi nezištně v tichosti a oddanosti zajišťovala mnohé. Jsem jí moc, moc vděčná. Bez ní bych to nedala.

Celá moje zdravotnická služba u otce Karla byla spíše darem pro mne. Jakou podobu má mít, to mne otec Karel brzy naučil a svůj požadavek důrazně vyslovil, když mi řekl: „Ty nemůžeš stát mezi mnou a vůlí Boží.“ Pro mě bylo veliké svědectví, s jakou pokorou Boží vůli přijímal, a to v jakékoliv podobě. Tedy i v jakémkoliv doporučení od lékařů, které se prostě plnilo.

● **Co bys chtěla na závěr čtenářům Nového města vzkázat?**

Ráda bych všem předala vzkaz otce Karla, když umíral. Jeho poslední slovo, které byl schopen vyslovit, bylo: POKRAČOVAT.

● **Pak, už na samotný závěr, který je tvůj oblíbený světec?**

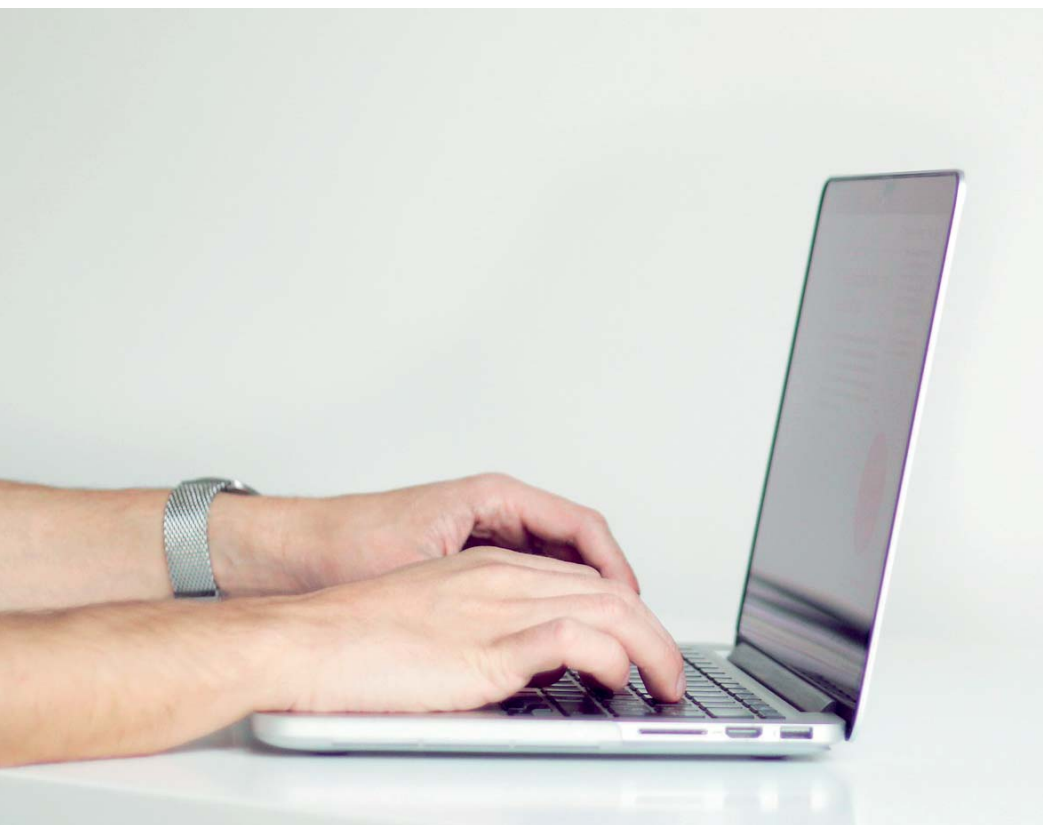
Od útlého mládí mne provází Terezička. Ještě za života v Bratislavě jsem se zastavila u její sochy, aby mne chránila. Vždy se k ní vracím. Mám ve své knihovně několik různých vydání jejího životopisu a její básně. Přitáhla mne svojí Malou cestou. A v Praze-Bohnicích, kde bydlím, je krásný kostel svaté Terezie od Dítěte Ježíše.

Od Chiary Lubichové jsem obdržela vzácný dar – vybrané Slovo života: „Kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm.“ (1 Jan 4,16). Zapadá to do mého duchovního života, i když se mi to nedaří, ráda se to učím stále znova.

Za rozhovor děkuje Petr Ettler

Online pornografie – tichá závislost

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST



Ilustrační foto: Pixabay

Mluví se o ní málo, proto možná člověka ani nenapadne, jak moc je rozšířená. Zkušenost dvou čtenářů – ať již osobní nebo z pozice matky – nás vedla k tomu, abychom toto téma otevřeli i na stránkách Nového města jako impuls k uzdravování. Jak pornografie ovlivňuje život, co působí a její prevenci i léčbu přibližuje zakladatel organizace NePorno, z. s. Pete Lupton.

Od přelomu tisíciletí se v naší společnosti čím dál tím více rozšiřuje online pornografie. Mnozí lidé ve sledování pornografie nevidí vůbec žádný problém. Statistiky potvrzují lidovou domněnku, že porno dnes sledují téměř všichni. Zároveň sledování pornografie již není takové tabu a mnozí se k tomu veřejně přiznávají.

Na druhou stranu se dnes setkáváme s jiným tabu, kterým je závislost na pornografii. Spousta lidí si vůbec neuvědo-

muje nebo nepřipouští, že by na sledování erotických videí mohl být někdo závislý. A ti, kteří jsou opravdu závislí, se mnohdy bojí o svém problému s kýmkoliv mluvit, protože se bojí odsouzení nebo nepochopení. Také si na úvod řekněme, že tento problém se nevyhýbá ani upřímně věřícím křesťanům.

Proto se pojďme nyní podívat na to, proč je pornografie tak problematická a co s tím případně můžeme dělat.

NEGATIVNÍ VLIV NA NÁŠ ŽIVOT

Pornografie obecně představuje velmi silný stimul pro náš mozek, který způsobuje, že se do těla vylučuje spousta hormonů a člověk se dokáže alespoň chvilkově uvolnit nebo relaxovat. Problém ovšem spočívá v tom, že si na sledování pornografických videí může velmi snadno vybudovat závislost. A jedním ze základních poznávacích prvků

závislosti je, že má v nějaké míře negativní dopad na náš život.

Mezi negativními dopady můžeme zmínit například problémy v komunikaci. Setkáváme se například s problémy se soustředěním, s úzkostnými stavy nebo depresemi. Celosvětově klesá zájem o partnerský sex a především mladí lidé trpí celou řadou sexuálních dysfunkcí. Zvláště u mladých mužů se stále častěji objevuje takzvaná *pornem indukovaná erektální dysfunkce* (PIED). Pornografie také může hrát negativní roli v rozpadu partnerských vztahů nebo ve vytváření naprosto nerealistických představ o vztazích, sexu a vlastním těle.

Samozřejmě sledováním pornografie člověk také podporuje pornografický průmysl, který často své herce vykořisťuje. Spousta lidí v pornoprůmyslu užívá návykové látky pro otupení. Přičemž pornografický průmysl je dost úzce napojen také na obchod s lidmi. To všechno jsou věci, o kterých moc nepřemýšlíme, protože je nevidíme, přesto však negativně ovlivňují naši společnost.

Samozřejmě to neznamena, že každý, kdo sleduje porno, je automaticky závislý. Studie dokonce ukazují, že křesťané mají tendenci sami sebe hodnotit mnohem přísněji kvůli svému náboženskému přesvědčení. Takže je určitě zapotřebí být s diagnostikou závislosti opatrný, aby nedocházelo ke zbytečné stigmatizaci. Obecně ale je pornografie problém, před kterým bychom neměli zavírat oči a o kterém bychom měli mluvit mnohem otevřeněji.

ZÁVISLOST NEMUSÍ BÝT NA CELÝ ŽIVOT

V dnešní době již odborníci na závislosti nezastávají model: „Jednou závislý, navždy závislý.“ Pokud si člověk přizná problém a začne s ním pracovat, je možné se závislosti na pornografii zbavit. Pouze víme, že to bývá dlouhá a náročná cesta, a tak je důležité, aby na to člověk nebyl sám.



V rámci projektu NePornu nabízíme pomoc lidem, kteří jsou na pornografii závislí. Máme také kurzy pro partnerky závislých, pro rodiče a vedoucí v církvi. Ale primárně pracujeme s těmi, kteří mají se závislostí problém. Naším hlavním heslem je: Nebuď na to sám!

Pokud tedy někdo chce řešit svou závislost, nabízíme pomoc. Obvykle doporučujeme omezit přístup k pornografii. Identifikovat své spouštěče a naučit se s nimi pracovat. Začít budovat zdravé návyky, hluboké vztahy a zdravý pohled na sex. Ale především povzbuzujeme k tomu, aby si lidé našli někoho ve svém okolí, komu na nich záleží, aby na to opravdu nemuseli být sami. Toto veřejné přiznání si problému a vystoupení z ano-

nymity bývá často nejúčinnější v řešení.

V každém případě je to komplexní proces a neexistují žádné zkratky. V průměru víme, že odvykání trvá 6-12 měsíců, pokud k tomu člověk přistupuje zodpovědně. Právě proto jsou tak důležité podpůrné vztahy, které slouží jako motivace ke změně, ale také jako zdroj praktické pomoci.

PODPORA ZE STRANY OKOLÍ

Vidíme-li, že někdo má tento problém, můžeme mu být oporou. V tomto ohledu je jednoduše zapotřebí projevit zájem o člověka, aniž bychom ho odsuzovali nebo napomínali. Měli bychom

zastávat roli podporovatele a povzbuzovat ho na jeho cestě ke svobodě.

Zároveň můžeme druhé odkázat na další zdroje, aby lépe pochopili svůj zápas. Na stránkách **NePornu.cz** mohou najít spoustu životních příběhů nebo článků a online kurzů, které jim prakticky pomohou s abstinencí. V NePornu můžeme pomoci i s hledáním vhodného terapeuta.

Pokud vás navíc někdo požádá o pomoc, je dobré se o daného člověka průběžně zajímat a ptát se ho, jak se mu daří a s čím mu můžete aktuálně pomoci. Někdy bude stačit prostě vyslechnutí, jindy si třeba řekne o konkrétní pomoc.

NEBOJME SE O PROBLÉMU MLUVIT

Především bych vás chtěl povzbudit, abyste se nebáli o tomto problému mluvit. Díky tomu se lidé mohou zamyslet, zda třeba oni sami nemají tuto těžkost. Ale také možná ztratí strach říct si o pomoc. Pojďme tedy bořit toto tabu a nepodporujeme tichou závislost.

Zároveň dělejme včasnou prevenci. Děti se s pornografií setkají v průměru v jedenácti letech, přičemž až čtvrtina z nich se s ní setká již v osmi letech. Jakmile tedy děti mají jakýkoliv přístup na internet, měly by být informované o tom, jaká jsou na internetu rizika, přičemž pornografie pro ně představuje jedno z největších rizik. Na našem



webu nabízíme online kurz pro rodiče, ale také knížky pro děti, které mohou sloužit rodičům jako nástroj, jak toto téma citlivě otevřít.

Pro více informací se podívejte na stránky NePornu.cz.

Pete Lupton
Ředitel NePornu, z. s.

TABU NEBO VÝZVA?

Na základě svých kontaktů s maminkami nemohu mlčet. Vnímám, že ony, tak jako já dříve, většinou netuší, nechtějí si připustit, že často jsou naše děti závislé na pornografii.

Když bylo synovi 13 let, dostal mobil, ze kterého měl přístup na internet. Vůbec nám s manželem nedošlo, že mu tím umožňujeme i snadný přístup k pornografii. Toto nebezpečí jsme si neuvědomovali nebo spíše nechtěli uvědomovat. Naivně jsem si myslela: „Vždyť vyrůstá v křesťanském prostředí, ve skautu... Vždyť ví, že je to hřích.“ Podvědomě jsem měla strach, ale chovala jsem se, jako by tu nebezpečí vůbec nebylo a nás se to netýkalo. Prostě blažená nevědomost.

V druhé polovině střední školy mi syn sdělil svou velkou bolest: „Mami, jsem závislý na pornografii. Ani nevíš, jak je to těžké.“ V soucítění jsem ho poslouchala. Byla jsem vděčná, že je schopen se svěřit, důvěřovat mi.

Moc se mu ulevilo. Chtěl s tím něco dělat. Věděl, že to nezvládne sám. Hledal pomoc. Více četl Písmo, duchovní literaturu. Jako katapult v duchovním životě byla pro něj kniha *Pozor, srdce muže!* Tato kniha mně také pomohla a otevřela oči, jak při výchově přistupovat k synům a pomoci jim k rozvoji identity muže. Mluvili jsme spolu o tom, co četl, co rozjímal. Pomoc v katolické církvi nenašel. Ale na multižánrovém křesťanském festivalu United byl na přednášce o závislosti na pornografii, dovezl si i několik knížek (*Mýty o pornu, Jak se osvobodit od pornografie*) a kontakt na organizaci NePornu sídlící v Olomouci. Jediná organizace v republice, která pomáhá v této problematice.

Syn začal se svou závislostí intenzivně bojovat, zahájil restart mozku. Jezdil do Olomouce do skupiny pod vedením ředitele NePornu.

Pochopil, že v boji s pornem a také v prevenci je potřeba se o této problematice mnohé dovědět, mluvit o tom, hřích odhalit, pojmenovat. Ale součas-

ně je důležité rozvíjet vztah s Hospodinem, hřích odevzdat do Božího milosrdenství a dál žít proaktivně.

Pracoval v děkanátu pro mládež. Poznal, že v této závislosti jsou ponořeni takřka všichni. Pochopil, že když bude pomáhat druhým tento problém odtabuizovat, pomůže i sám sobě. Pozval na děkanátní setkání ředitele NePornu. Kluci se zájmem poslouchali, začali se otevírat, klást otázky.

Syn mi řekl: „Mami, kdybyste mi v mých 13 letech řekli něco o pornu, informovali mě, do čeho můžu spadnout, co to udělá s mým mozkem atd., tak bych do toho nespádl. Bylo to z blbosti a zvědavosti.“

Syn mi často sděluje, že mladí jsou na to sami, jsou nešťastní, chtějí by ze závislosti ven a nevědí jak. Stydí se, mají pocit viny, strach o tom mluvit anebo si na to zvyknou. Dále si sdělujeme, že to narušuje zdravý vývoj v identitě a sexuální orientaci, ničí se Boží záměr s člověkem.

Vnímám, že nejde jen o mého syna, a proto cítím, že nemohu mlčet, jen se toho slova bát, dělat, že se nic neděje nebo že to není tak vážné, ale že se musím o tuto svou bolestnou zkušenost, zkušenost pod křížem, rozdělit. Když je zlo tak silné, oč musí být dobro silnější. Vždyť nám Bůh nabízí dar posvátného tajemství našich těl, muže a ženy, jako své viditelné znamení Trojice.

Kristina

OD PRVNÍHO STUPNĚ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

K pornografii jsem se poprvé dostal na prvním stupni základní školy díky spolužákům. Jeden tatínek měl sbírku časopisů, které se bohužel dostaly až ke mně.

Zápasil jsem se závislostí s různou intenzitou dlouhou dobu, než jsem zažil první větší zkušenosti se životem s Bohem. To bylo po setkání mládeže

v Kolíně nad Rýnem v roce 2005. Tehdy jsem měl velkou šanci se závislosti zbavit. Bohužel jsem neměl dostatek informací, abych pochopil, jakým způsobem mě závislost ovládá a jak se z ní dostat. Tak se stalo, že jsem toto „dědictví“ přinesl až do manželství. Říkal jsem si, že se to časem vyřeší, ale hluboce jsem se mýlil. Střídala se období horší i lepší, ale drtilo mě vědomí, že je to časovaná bomba, která má moc mě zničit.

Zlomovým bodem byla motivace – kvůli mým dětem, protože nejstarší syn dorůstá do období, kdy jsem se s pornografií potkal já. Hledal jsem na internetu a našel portál nepornu.cz, kde jsem si četl svědectví. Byl jsem povzbuzen otevřeností, s jakou se o závislosti na pornografii lidé sdíleli. Přečetl jsem si články hlavního představitele Petea Luptona o tom, jak pornografie ovlivňuje (deformuje) mozek. Poté, co jsem narazil na článek o tom, že pornografie ničí životy stále mladších a mladších dětí, jsem se vnitřně rozhodl to zkusit nevdát.

Moje rozhodnutí přišlo v pro mě důležitý čas, 1. listopadu 2021, kdy jsem se přihlásil do kurzu o závislosti na pornografii na portálu www.kurzycodex.cz a vybral si základní kurz „Pornografie“ a poté „Třicet dní bez porna (pro muže)“. Dostal jsem svého kouče, který mě provázel a povzbuzoval. V tomto období mi byl oporou kamarád, kterému jsem se vykazoval, jak se mi dařilo nebo nedařilo. Další velkou oporou mi byl kněz, který mě duchovně doprovázel. Nejvíce mě však podpořila manželka Marta. Bez její trpělivosti bych toho nebyl schopen. Začal jsem se znovu modlit a pravidelně číst Písmo svaté. Nešlo o to, že bych už nehřešil, ale změnil se můj vztah k Bohu. Velkým impulzem na cestě byl moment Božího dotyku. V lednu 2023 jsem byl nemocný a vyčerpaný. Tehdy jsem se modlil Nověnou odevzdanosti: „Pane Ježíši, zcela se Ti odevzdávám, vezmi všechno do svých rukou a postarej se o všechno!“ Zažil jsem v tu chvíli nevýslovnou radost, lásku a pokoj. Cítil jsem, že jsem „milovaným Synem Božím“. On je větší než můj hřích a moje slabosti. Nechci se bát tento hřích pojmenovat a stydět se mluvit o pornografii a jejím ničivém působení na člověka. Na mysli mám verš: „Říkám vám: Budou-li oni mlčet, bude křičet kameň.“ (Lukáš 19,40) Nebojme se proto postavit zlu.

Ondřej

***Pokud si člověk
přizná problém
a začne s ním
pracovat, je možné
se závislosti
na pornografii
zbavit.***

O obnově poutního místa Maria Hilf

POSEZENÍ S VLADIMÍREM ZAČALEM

V Jeseníkách, téměř u polských hranic, se nachází poutní místo Maria Hilf, jehož počátky sahají až do 17. století. Pojdme si skrze rozhovor, který vedla Markéta Marková se svým otcem Vladimírem Začalem, připomenout události, jež souvisely se znovuobnovením tohoto poutního místa, které se za minulého režimu mělo stát zapomenutým.

Za třicetileté války přitáhla k městu Zuckmantlu (dnes Zlaté Hory) švédská armáda, obyvatelstvo rychle opouštělo svůj majetek a zachraňovalo si holý život útekem do hor. Žena místního řezníka Anna Tannheiserová, která byla v pozeňnaném stavu, si našla bezpečný úkryt na hoře zvané Boží dar (Gottesgabe), asi hodinu cesty od města. V místě, které bylo ohraničeno skálou jako zdí a zastřešeno mohutnou jedlí, jí již nebezpečí nehrozilo, ale přišly na ni porodní bolesti. V této tísní úpěnlivě prosila Boha o pomoc a Pannu Marii o přimluvu.

Byla vyslyšena a porodila zdravého syna Martina, s nímž se zakrátko mohla vrátit domů. Chlapec prožil život jako vážený muž – radní svého města. Dcera Dorota Weisová pak splnila jeho poslední vůli. Nechala u malíře Šimona Schwarzera zhotovit obraz Bohorodičky a zavěsit jej na staré jedli v lese, kde se její otec narodil. Toto místo se během několika let změnilo v oblíbený cíl poutníků, kteří zde u Panny Marie nacházeli útěchu a některý i uzdravení. Byl zde vybudován chrám, který byl však v padesátých letech minulého století uzavřen a značně trpěl vandalstvím. V sedmdesátých letech došlo k jeho úplné demolicí.

● **Tatínku, nejdřív tě trochu představím. Žiješ 43 let v manželství, vychovali jste osm dětí, jsi vyučený zámečnick. Působil jsi jako starosta obce Zlaté Hory, pracoval jako pastorační asistent a po dlouhá léta jsi předsedou Klubu přátel Zlatých Hor, který pořádá pro místní obyvatele zajímavé akce – živý Betlém, rýžování zlata, prohlídky štol, opravu kaplí a rozhleden a další. Chtěla bych se ale zastavit u toho, že jsi deset let svého života věnoval obnově poutního místa Maria Hilf. Kolik ti bylo let, když jsi se poprvé doslechl o tomto místě?**

Jako rodák jsem o kostele věděl, chodili jsme do okolních lesů na borůvky. Ke zboření došlo v roce 1973, kdy mi bylo šestnáct. Tehdy jsem procházel kolem tohoto místa, zrovna zde stál buldozer, který po odstřelu shrnul rozvaliny a zarovnal terén.

● **Pracoval jsi jako zámečnick na dílně v Rudných dolech ve Zlatých Horách. V roce 1992 jsi se ale rozhodl zaměstnání opustit kvůli obnově poutního místa. V té**



Foto: Ivan Fila

Vladimír Začal

době jste měli čtyři děti a na cestě byla dvojčata. Nevnímal jsi opuštění státního zaměstnání jako hazard?

Ano, pro mne to byla zásadní otázka – opustit tehdy ještě „jistě“ zaměstnání a odejít na jakýsi „ztřeštěný“ projekt kamsi do lesa? Hodně jsem o tom přemýšlel.

Od konce roku 1989 jsem byl součástí sdružení, ve kterém jsme plánovali a připravovali vše pro projekt obnovy poutního místa, a tak pro mě bylo nepředstavitelné, že bych dále seděl ve fabrice a z okna pozoroval, jak stavba pokračuje. V rozhodování ale pro mě byla podstatná ještě jedna věc – otevřel jsem (náhodně, jak už to v takových chvílích bývá) Starý a Nový zákon. První rada padla od přítele Agea: „Výzva ke stavbě chrámu“. Honem jsem to zavřel s tím, že to byl přehmat. Po nějaké době, když jsem sesbíral další odvahy, jsem obdržel radu od ještě staršího přítele – Ezdráše. Tentokrát tam stálo: „Lid obnovuje službu u oltáře a klade základy chrámu.“ To už jsem začínal tušit, že na tom něco bude. Poslední byla opět Ageova výzva: „Vystupte na horu, přivezte dříví a budujte dům. V něm budu mít zalíbení, v něm se oslavím, praví Hospodin.“ Po těchto vřelých doporučeních jsem se rozhodl, že se do realizace obnovy chrámu zapojím.

● **Jak dlouhá doba uplynula od nástupu do práce na obnově poutního místa k zahájení stavby?**

Nastupoval jsem v červnu 1992, připravovali jsme ve dvou lidech staveniště, zařízení staveniště, techniku a 29. dubna 1993 se poprvé bagr zakousl do výkopu základů.

22. září 1973 byla provedena demolice kostela. Nic nemělo připomínat, že zde kdysi stával chrám.



Foto: p. Douda Zlaté Hory

● Dostával jsi během prvního roku nějaká ujištění, že jsi se rozhodl správně?

Ti, co mě varovali, že odcházím ze stálého pracoviště na takzvané „nejisté místo“, se začínali trousit a vyptávat, jestli by i pro ně nebyla nějaká práce. Začalo se totiž proslýchat něco o uzavření celé fabriky a opravdu Rudné doly ukončily těžbu v roce 1993. Tak to bylo první ujištění o správnosti rozhodnutí. Na ostatní nebyl čas.

● Způsob financování stavby je tajný, anebo nám popíšeš, odkud jste brali prostředky?

Byla schválena a vyhlášena sbírka na obnovu poutního místa, založen účet a paní stavbyvedoucí, jejíž obraz je v průčelí kostela dodnes, se snažila sehnat dárce. Plánovaly se práce podle finančních možností, nikdy se nešlo do dluhů nebo úvěrů.

● První pouť proběhla ještě před stavbou kostela. Co to pro vás znamenalo?

Poutě i pravidelné tištění informačního bulletinu bylo nutné pro informování dárců a udržování jejich pozornosti, na které jsme byli závislí.

● Každý první pátek v měsíci přichází poutníci ve 21 hodin k prvnímu zastavení křížové cesty pod horou Boží dar a jdou pěšky asi tři kilometry lesem na poutní místo. Poviš nám něco o tradici těchto křížových cest?

Ještě v době bývalého režimu, kdy jsme vůbec nevěděli, jestli se bude chrám obnovovat, se pár lidí z Jesenicka domluvilo, že začnou chodit na bývalé poutní místo modlit se za obnovu a záchranu tohoto kostela. Většinou v malých skupinkách,

a navíc večer ve 21 hodin, z důvodu utajení před všetečnými zraky Veřejné bezpečnosti.

Jednou, na Velký pátek asi v roce 1989, vyrazil průvod zhruba 150 poutníků od prvního zastavení po lesní cestě do kopce. Šel jsem vepředu se světlem a všiml jsem si, že zezadu na nás svítí nějaké auto dálkovými světly. „Jaký blázen to jede do lesa potmě?“ říkám si. Až nahoře mi povídá kamarád, který se opozdil a předcházel auto, že to bylo auto policejní a vytřeštěný příslušník Veřejné bezpečnosti se ho přes stažené okénko ptá: „Co tady děláte?!“ A bezprostřední odpověď opozdilce zněla: „Co já? Ale co vy tady děláte?“ Načež příslušník zavřel okénko a vycouval.

Jindy nám pan farář Lašák, který neměl státní souhlas, dal velký litinový kříž s instrukcí, abychom ho na místě kostela postavili, a tak zachovali památku na další roky. Ten kříž jsme nesli v osmi lidech na ramenou nahoru, ale v posledním úseku trasy po asfaltce se proti nám vyřítila vejtraska ze šachty, která jela pro horníky vyfárané ze štoly Hackelberg na druhé straně kopce. Dobře jsme věděli, že mezi řidiči je velké procento milicionářů a jinak spolupracujících osob, a tak jsme my, nosiči, velmi nehrdinsky zmizeli i s křížem v křoví. Po projetí jsme opět hrdinsky pokračovali k bývalému kostelu. Byl to první říjnový pátek roku 1989. Zřejmě naše modlitby za svobodu také „zabraly“ a za měsíc to „prasklo“.

● Na Maria Hilf přijíždí během roku spoustu manželských párů prosit o dar početí. Jak vznikla myšlenka zasvětit poutní místo Panně Marii Pomocné - ochránkyni nenarozeného života?

Ta myšlenka se odvíjela od chvíle, kdy se zde v roce 1647 manželce místního řezníka narodil syn Martin. Takže jsme na tuto událost jen navazovali.

● Odehrávají se zde zázraky dodnes nebo tento jev skončil?

Těch zázraků bylo a je dost, problém je jim uvěřit.

● Co bys doporučil poutníkům a návštěvníkům tohoto místa?

Stejný přístup jako měla jedna matka kdysi dávno. Její syn byl slepý, všechny tehdejší léčebné metody nepomáhaly. Matka si uvázala chlapce na provaz, a tak ho vedla k obrazu na jedli. Zpět už mohl jít bez provazu.

Tatínku, děkuji za rozhovor.

A ještě doplním, že všichni jste na poutní místo Maria Hilf srdečně zváni. Doporučuji si vzít s sebou prázdné lahve na vodu ze studánky. Proslýchá se, že se z ní dá uvařit ta nejlepší káva.

Za rozhovor děkuje Markéta Marková, roz. Začalová

Současná podoba poutního místa u Zlatých hor.

Foto: Boleslav Doboš



Co je podstatné v našich modlitbách

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Musíme nastavit svůj život podle cíle, který nás očekává. Musíme učinit z jediného života, který máme, cestu, svatou cestu; mimo jiné proto, že ten, který nás očekává, Ježíš, je svatý a bude od nás vyžadovat svatost. (...)

Svatým se člověk stává vlastně tím, že je v kontaktu se Svätým: řekni mi, s kým chodíš, a já ti řeknu, kdo jsi.

Ale být ve vztahu s Ježíšem, s Nejsvětější Trojicí, je ten typický postoj, který se nazývá modlitba, modlit se. (...)

Víme, že je třeba se modlit stále (srov. Lk 18,1) a rovněž víme, jak to uskutečňovat. Jsou však zvláštní modlitby, které jsou naší povinností ve stanovených okamžicích dne.

Nemůžeme zde zkoumat modlitbu za modlitbou, komentovat každý úkon zbožnosti. Byla by to příliš dlouhá práce.

Zastavíme se raději u toho, co se zdá být v našich modlitbách podstatné, u toho, co má být jejich duší, abychom se mohli nazývat autentickými členy našeho Hnutí.

Ráno, hned po probuzení říkáme Ježíšovi: „Protože jsi opuštěný.“ Vyjadřujeme tím své předsevzetí zvolit si ho jako takového a upřednostňovat ho v průběhu celého dne. To je pro nás podstatné. Nemůžeme žít naši spiritualitu bez tohoto závazku.

Pak se modlíme další modlitby, avšak ráno je nejdůležitější obětovat Ježíšovi celý svůj den, čímž dáme každé své činnosti a každému setkání nadpřirozený motiv a úmysl.

Na konci dne se modlíme *večerní modlitby*. Jimi se modlíme, stejně jako ráno, k Otci, k Ježíšovi, k Panně Marii, k andělu strážnému. Nejdůležitější však je zpytování svědomí – tedy znovu se podívat na svůj den, hodinu za hodinou, a upřímně slíbit, že se následující den zlepšíme, protože kdo nejde dopředu, jde zpět.

Navíc jsme každý den, nebo velmi často, přítomni na *mši svaté*. Ta představuje vrchol všech modliteb, nejvyšší úkon celého našeho dne, střed, k němuž se má vše sbíhat. Život každého stvoření má totiž svůj pravý význam tehdy, když uznává svého Stvořitele, když má vůči němu správný postoj, to znamená, když se mu klaní, miluje ho, děkuje mu, když ho prosí za odpuštění svých hříchů, když ho vyzývá. Avšak je téměř nemožné, abychom to vše dělali sami, vlastními prostředky, které si sami zvolíme. Nejsme schopni nabídnout Bohu něco přiměřeného, něco, co by se dotklo jeho srdce. Bůh je blízko, ale je zároveň nesmírně veliký. Je tedy třeba něco, co mu je přiměřené. Nedáváme přece dospělému člověku hračku nebo novorozenci knihu.

A právě mše svatá nám dává tuto nečekanou možnost. Kněz obětuje na oltáři Otci (a my se s ním můžeme spojit v této oběti) samotného Ježíše. Ježíš je naším darem, který se Otci líbí. S ním a skrze něho můžeme důstojně a vhodně mi-



lovat Otce, klanět se mu, chválit ho, prosit ho za něco, děkovat mu, vyprošovat si od něho odpuštění svých hříchů. S ním, s Ježíšem, nás Otec vyslyší.

Z toho pramení důležitost mše svaté. Máme na ní být přítomni s tímto vědomím. A nesmíme zapomínat na to, abychom na oltář společně s Ježíšovým životem položili také svůj, se vším, co se ho týká, především únavu, starosti, utrpení, trápení, aby ve spojení s Ježíšovými bolestmi získávaly ty naše nejvyšší hodnotu.

Během dne se pak modlíme i *před jídlem*. Význam této modlitby spočívá v tom, že obětujeme Bohu i chvíli, kdy uspokojujeme tělesné potřeby.

Kromě toho *navštěvujeme Ježíše* přítomného ve svatostánku nějakého kostela. To se mi zdá nevyhnutelné. Jestliže velké osobnosti (i nekatolické) při příjezdu do Říma cítí povinnost požádat o audienci u Svatého otce a tím v něm uznávají osobnost světového formátu, co potom máme dělat, pokud jde o Ježíše, Bohočlověka přítomného na zemi v našich kostelech? Minimum je to, že ho každý den navštívíme. Tedy návštěva Nejsvětější svátosti má právě ten význam, že při ní řekneme Ježíšovi, že chápeme, co pro nás a pro všechny vykonal, a že si uvědomujeme dosah jeho přítomnosti na zemi.

Dále se modlíme *růženec*. Je to modlitba, která nás připoutává k Panně Marii a je celá věnována jí. Musíme dobře prožít tento okamžik jako svoje každodenní setkání s matkou a královnou našeho Díla. První částí modlitby „Zdrávas Maria“ i my vstupujeme do oné chvály, kterou jí vzdává celá země a kterou ona sama předpověděla, když řekla: „... budou mě blahoslovit všechna pokolení“ (srov. Lk 1,48).

Druhou částí, oním „pros za nás hříšné nyní“ si zajistíme její každodenní ochranu, zatímco díky sloům „i v hodinu smrti naší“ si Panna Maria na nás vzpomene na konci našeho života.

Každý den také *rozjímáme*. Při tom – jestliže jsme dobře žili náš Ideál – můžeme zakusit vnitřní modlitbu. Cílem rozjímání je uvést naši duši do vztahu s Bohem, zakusit už zde na zemi život ráje. Účelem rozjímání je znovu se ponořit do Boha a posílit nás.

Ranní a večerní modlitba, modlitba před jídlem, mše svatá, růženec, návštěva Nejsvětější svátosti, rozjímání – to vše jsou posvátné okamžiky našeho dne. Snažme se ze všech sil je (...) zlepšit a vytrýbit. Získá tím celý náš duchovní život, bude to důležitý přínos pro dosažení naší dokonalosti, zrychlíme běh na své svaté cestě.

Chiara Lubichová

(Rocca di Papa 11. února 1988, in M. Vandeleene /a cura di/, *Conversazioni. In collegamento telefonico, Città Nuova, Roma 2019, str. 315-318*)

Tak se modlil biskup Hemmerle

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Přinášíme závěrečnou část textu o modlitbě v životě cášského biskupa Mons. Klause Hemmerleho.

NA CESTĚ ŽIVOTEM

Především je třeba naučit se modlit. Jak na to? Také Klaus si položil tuto otázku a udělal zkušenost nechat se vést. Vzpomínal si, že od Bonaventury k Terezii z Lisieux se nachází v duchovní tradici obraz ptáka, který chce marně vystoupit až ke slunci. I když to nedokáže, nevzdá se. Co udělá? Usadí se na zádech orla, který ho vynese vzhůru ke světlu. Svěřit se orlím křídům znamená svěřit se Božímu Synu, který se stal člověkem, ve kterém a se kterým se odvážíme vystupovat. Jaké výšky nebo jaké hloubky dosáhl? Klaus píše:

„Jeho Duch je ve mně činný, proměňuje zármutek v naději, úzkost v důvěru, výhrady v lásku, odloučení v zájem, ne v ano. Já neúplný, roztříštěný, neustále zatměný mrakem a skutečnostmi zdánlivě silnějšími, On se však prosadí a ukazuje se být neustále tím nejsilnějším. On je přítomen. A tato jeho přítomnost v mém životě a má přítomnost v jeho životě, jeho vztah k Otci, na kterém mohu mít účast v jeho Duchu, to vše se utváří na kříži.

Vše mé a vše těch, kteří jsou kolem mne a vše těch, kteří jsou ode mne daleko, vzal na sebe. V něm, v jeho kříži, v jeho výkřiku opuštěnosti od Boha, v jeho zmlknutí nacházím vše, co mohu najít v sobě, v druhých a ve světě. Nacházím také svou neschopnost mluvit, svou vzdálenost od Boha, vše. Jeho

rána je branou, v jeho ráně je on branou a cestou. Vznést se vysoko nejsem schopen, aspoň ne sám. Ale padnout mohu. A když padnu, padnu do něho, jsem zachycen jeho křížem a jeho opuštěností. V ní se Duch otvírá; v tom, který mne přijímá a podpírá, se otvírá prostor; já jsem uvnitř prostoru mezi ním, ukřižovaným a opuštěným, a Otcem, v Duchu, který proudí z jeho rány.

Ukřižovaný vstal z mrtvých, to vím. Otec mu dal skrze svého Ducha svůj vlastní věčný život a také náš věčný život ve slávě. Avšak rána při tomto proměnění zůstává a já jsem uvnitř; moje smrt a život, má minulost, přítomnost i budoucnost jsou v něm.

Modlit se znamená odevzdat se Synu a nechat se jím nést v Duchu k Otci. Modlit se znamená vstoupit do rozhovoru mezi Synem a Otcem v Duchu, zúčastnit se tohoto rozhovoru, moci mluvit v Synu k Otci, a v něm od Ducha učit své srdce a své slovo, aby se otevíraly Otci.“⁸

V okamžicích temných nocí se Klausova modlitba stávala výkřikem a připomínala modlitbu Ježíšovy opuštěnosti krátce před smrtí. Byl si vědom, že také v těchto okamžicích je nám dáno zvláštním způsobem se přizpůsobit tomu, který vzal na sebe každé lidské zoufalství a proměnil ho ve vykoupení.

„V tomto zvolání se vše, co není modlitbou, stává modlitbou. Ten, který sám sebe noří do nesmírného odloučení od Boha, aby ho v sobě přinesl Otci, v „modlitbě“ vykřičí své zoufalství, odloučení lidstva od Boha; v „modlitbě“ vykřičí všechna proč, dokonce za všechny lidské protesty, a vykupuje všechny výkřiky tím, že je proměňuje v modlitbu (...). Zde se setkáváme s láskou, která před ničím necouvá, s takovou láskou, že žádnou větší si neumíme představit. A my jsme povoláni odpovídat na tuto lásku. (...)

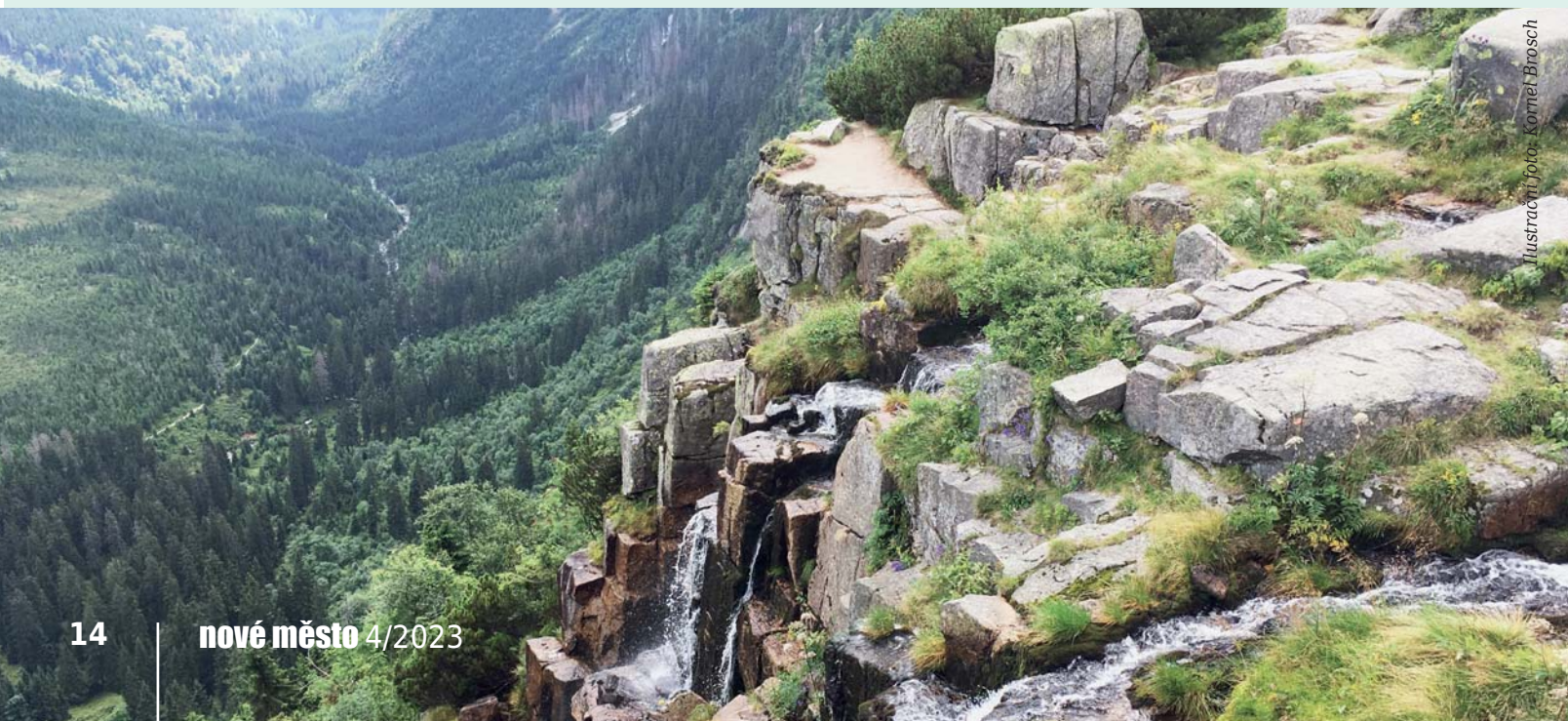
Volající v jeho zvolání! Poděkuj za jeho výkřik; poděkuj za jeho stále větší lásku písni své mnohé větší lásky!“⁹

Nejhlubším rozměrem života Klause Hemmerleho byla modlitba a svůj pozemský život uzavřel s modlitbou.

Wilfried Hagemann
(Převzato z časopisu *Gen's* 1/1999)

8. Klaus Hemmerle. *Con l'anima in ascolto*, Città Nuova, Roma 1989, str. 42-43.

9. Tamtéž, str. 52-53.



Ilustrační foto: Komet Brosch

Modlitba v mém životě

Do svého vztahu s Ním nám dávají nahlédnout Markéta Klímová z Modliteb matek a Mons. Antonín Basler, pomocný biskup olomoucký.

S DŮVĚROU A VYTRVALE

Snažím se o to, aby moje modlitba, která je výsledkem osobního vztahu mezi mnou a Bohem, byla upřímnou a láskyplnou komunikací. Čím více miluji, tím častěji a hlouběji toužím po setkání s milovaným. Apoštol nás v listu do Tesaloniky vyzývá: „V modlitbách neustávejte“ a hned po té svatý Pavel napsal: „ve všech životních podmínkách děkujte Bohu“ (1 Tesalonickým 5,17-18). Klíčový postoj mého modlitebního života je modlit se s důvěrou, vděčností a vytrvalostí. Právě spiritualita „odevzdání se Bohu s důvěrou“ je spiritualitou Modliteb matek, které zásadně formovaly můj modlitební život.

Říká se, že člověk se může modlit nepřetržitě, tedy „24/7“. Hraje při tom roli vše, co dělá, jak se chová, jak slouží druhým. Tento postoj praktické modlitby je pro mě také velmi důležitý. Zároveň si uvědomuji, že všechna služba světa by nestačila, kdyby jednotlivé úkony nebyly dělány s láskou. „Cokoli děláte, dělejte upřímně, jako by to nebylo lidem, ale Pánu“ (Koloským 3,23). A tedy to, co dělám a jak to dělám, je pro praktického člověka jako jsem já také důležitým vyjádřením modlitby.

Ráda pobývám ve všech modlitebních polohách: nesetrvávám jen v modlitbě proseb za sebe či v přímělné modlitbě za druhé, ale postupně stále více přecházím k modlitbě vděčnosti bez ohledu na okolnosti, kdy děkuji za vše, co jsem od Boha dostala, ale také k modlitbě klanění, kdy si uvědomuji, kdo jsem já a kdo je Bůh, kterému vzdávám chválu.

Domnívám se, že modlitební život je potřeba pěstovat a kultivovat. Proto moje modlitba často vychází ze slov Písma. Například slovy žalmů se často inspiroji při modlitbě chval a díky. Písmo svaté mi pomáhá hledat a nacházet to, co mi Bůh chce říct. Zdrojem inspirace v modlitbě je pro mě také příroda, kde vše tvoří dokonalou harmonii. To mi zprostředkovává pohled na dílo Boha, s nímž toužím být ve vztahu.

Markéta Klímová

CHVÍLE INTENZIVNÍHO POHYBU A INTENZIVNÍ MODLITBY

„Těm, kdo milují Boha, všechno napomáhá k dobrému...“ Řím 8,28

V době, kdy začínala nákaza covidu-19, jsem zaslechl ve vysílání vatikánského rádia výzvu, aby se věřící ve 20 hodin sjednotili v modlitbě svatého růžence za odvrácení pandemie. Rozhodl jsem se, že když během dne nemálo času „prosedím“ za monitorem, za volantem a za oltářem, že při tom večerním růženci už sedět nebudu, ale budu se jej modlit při rychlejší chůzi. A tak jsem každý den ve 20 hodin vyrazil na pětilokometrový okruh od katedrály, kolem vojenské nemocnice Klášterní Hradisko (kterou když míjím, tak vždy žehnám lékařům i pacientům) směrem k okraji města. Postupně se z toho ustálil stále



Ilustrační foto: Antonín Basler

stejný, pro mne optimální okruh, který už neodvádí pozornost od modlitby, a během kterého se pomodlím růženec, korunku Božího milosrdenství a modlitbu Anděl Páně, někdy i méně, podle toho, jak se „ponořím“ do rozjímání. Je to hodina (někdy 50 min) intenzivního pohybu a intenzivní modlitby.

Chodím takto za každého počasí už čtvrtý rok a cítím, že to přináší krásné ovoce – nejen po stránce fyzické, ale především té duchovní. Každý den se na tu večerní hodinku těším a nemohu-li večer kvůli jiným povinnostem, nahradím ji podle možnosti v sobotu a v neděli, kdy jdu v časných ranních hodinách i večer. Díky této modlitbě jsem daleko hlubším způsobem pochopil nesmírnou hodnotu svatého křtu, přítomnost Nejsvětější Trojice v srdci pokřtěného i ve svátosti Eucharistie; a tato přítomnost je pro mne důvodem k velké vnitřní radosti. Po více než třech letech zmíněné každodenní praxe mohu říci, že modlitba růžence už není hlavně slovní záležitostí, ale krásnou komunikací s osobami Nejsvětější Trojice pod učitelským vedením Matky Boží, Panny Marie.

Mons. Antonín Basler

Stranu připravil Zdeněk Vích



Ilustrační kresba: Petr Ettler

Slovo života

ČERVENEC 2023

„Kdo podá třeba jen číši studené vody jednomu z těchto nepatrných, protože je to můj učedník, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.“ (Mt 10,42)

Evangelista Matouš je velmi vzdělaný křesťanský znalec Písma. Důkladně zná zaslíbení Boha Izraele a Ježíšova slova a činy jsou pro něj jejich naplněním. Proto ve svém evangeliu předkládá učení Ježíše – jakožto nového Mojžíše – v podobě pěti velkých promluv.

Toto Slovo života uzavírá „misionářskou promluvu“, která začíná vyvolením dvanácti apoštolů a poukazuje na náročné stránky kazatelské činnosti: nepochopení a pronásledování, s nimiž se budou setkávat a která vyžadují věrohodné svědectví, a to i prostřednictvím radikálních rozhodnutí.

Avšak je tu ještě něco víc: Ježíš odhaluje, že vyslání učedníků má kořeny v poslání, které On sám přijal od Otce. Jde o přesvědčení živé již ve Starém zákoně, a sice že v Božím poslovi je to sám Bůh, kdo se zpřítomňuje a kdo se angažuje. Je to tedy právě Boží láska, která skrze svědectví Ježíše a těch, které Ježíš posílá, zasahuje postupně každého člověka.

„Kdo podá třeba jen číši studené vody jednomu z těchto nepatrných, protože je to můj učedník, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.“

Ježíš sděluje, že kromě toho, že někteří lidé – apoštolové, pastýři, proroci – mají zvláštní poslání, každý křesťan může být jeho učedníkem a zároveň příjemcem i nositelem poslání.

ní. A jako učedníci jsme všichni, i když jsme „malí“, zjevně bez zvláštních schopností či hodností, uschopnění svědčit o Boží blízkosti. Otec všech posílá k lidstvu celé křesťanské společenství.

Všichni jsme prostřednictvím svých bratří a sester obdrželi od Boha pozornost, péči, odpuštění a důvěru. Všichni můžeme druhým něco dát, aby zakusili Otcovu něhu, jako to udělal Ježíš během svého poslání. A právě v tomto kořeni, jímž je Otec, spočívá záruka, že takzvané „malé věci“ mohou změnit svět. I kdyby to byla třeba jen číše studené vody.

„Nezáleží na tom, zda můžeme dát hodně nebo málo. Důležité je ‚jak‘ dáváme, kolik lásky vkládáme i do malého gesta pozornosti vůči druhému. Někdy stačí podat mu sklenici vody, sklenici ‚studené‘ vody (...) malé gesto, ale z Božího pohledu velké, pokud je vykonáno v Jeho jménu, totiž z lásky. (...) Slovo života tohoto měsíce nám může pomoci odhalit hodnotu každé naší činnosti: od práce doma nebo na poli a v továrně až po vyřizování kancelářských záležitostí, školních úkolů, stejně jako odpovědnost v občanské, politické a náboženské oblasti. Všechno se může stát pozornou a horlivou službou.“

Láska nám dá nové oči, abychom vnímali to, co ostatní potřebují, a šli jim vynalézavě a velkoryse vstříc. Jaké to přináší plody? Dary budou kolovat, protože láska vyvolává lásku. Radost se znásobí, protože „blaženější je dávat než dostávat“^{1, 2}

„Kdo podá třeba jen číši studené vody jednomu z těchto nepatrných, protože je to můj učedník, amen, pravím vám: nepřijde o svou odměnu.“

Ježíš nás žádá o něco velmi náročného: nezastavit proud Boží lásky. Žádá nás, abychom s otevřeným srdcem a konkrétní službou oslovili každého muže a ženu a překonali své kategorie a soudy.

Chce naši aktivní, tvořivou a odpovědnou spolupráci pro společné dobro, počínaje každodenními maličkostmi. Ale zároveň nás neopomene odměnit: bude nám vždy stát po boku, pečovat o nás a doprovázet nás v našem poslání.

„(...) Odešel jsem z práce na Filipínách a odjel do Austrálie za rodinou. (...) Našel jsem práci na stavbě jako uklízeč jídelny, šaten a kanceláří, které užívá více než 500 dělníků. Úplně jiná práce než ta, kterou jsem dělal předtím jako inženýr (...) Z lásky k ostatním se starám o to, aby jídelny byly vždy čisté a uklizené. Jsou však lidé, kterým na čistotě nezáleží (...). Neztratil jsem trpělivost, protože je to pro mě příležitost milovat Ježíše v každém člověku, kterého potkám. Postupně tito lidé začali po sobě po jídle uklízet a časem jsme se sprátneli a já si začal získávat jejich důvěru a respekt. (...) Zakusil jsem, že láska je nakažlivá a vše, co je vykonáno z lásky, přetrvává.“³

Letizia Magri
a tým Slova života

1. Sk 20,35.

2. Ch. Lubichová, Slovo života na říjen 2006 (Nové město 10/2006), taktéž v Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 792-793.

3. A cura di S. Pellegrini, G. Salerno, M. Caporali, Famiglie in azione – Un mosaico di vita, Città Nuova 2022, str. 55.

Slovo života

SRPEN 2023¹

„Ženo, jak veliká je tvá víra! Ať se ti stane, jak si přeješ.“ (Mt 15,28)

Ježíš zamířil do tyrského a sidónského kraje, do cizí země. Zdá se, že hledal se svými učedníky konečně nějaký odpočinek a možná také samotu, ticho, modlitbu, útočiště. Najednou uslyšeli křik ženy, která stejně jako jiné postavy v evangeliích nemá jméno. Její přítomnost učedníky znepokojuje a obtěžuje, proto „prosí“ Ježíše, aby ji vyslyšel, aby se jí zbavili, „vždyť za námi křičí“. Ženu neodradí, že není Izraelitka, ani že je žena, ani že si jí Mistr nevšímá. Je to matka, která se trápí tím, že dcera „je krutě posedlá“. Přistupuje k Ježíšovi se zarputilou touhou po osobním setkání s ním a dokáže se před Mistrem „klanět“, když trvá na své žádosti o pomoc. Ježíš k ní pronáší velmi tvrdá slova: „Není správné vzít chléb dětem a hodit ho psíkům.“

**„Ženo, jak veliká je tvá víra!
Ať se ti stane, jak si přeješ.“**

Žena přijímá odmítnutí, chápe, že její svět není součástí Ježíšova hlavního poslání. Přijímá, že jeho Bůh není automaticky na rozdávání milostí, ale otcem, který vyžaduje pravdivý vztah začínající uznáním i vlastní osobní bídy. Žena si toho je vědoma a pohlédne Ježíšovi do očí: „Ovšem, Pane, jenže i psi ci se živí kousky, které padají se stolu jejich pánů.“ Tím Ježíše takřikajíc odzbrojuje a On je dojat pokorou člověka, který se spokojí s drobečky. Zdá se, že i její výkřiky vyjadřují víru, a oslovuje ho „Pane, synu Davidův!“.

**„Ženo, jak veliká je tvá víra!
Ať se ti stane, jak si přeješ.“**

Její velká víra je v evangeliích vystižena několika slovesy: žena vyšla a šla k Ježíšovi, křičela, plakala, prosila o slitování, uznala ho Pánem a klaněla se mu. Zachovala si nedotčenou houževnatost a jistotu, že pro Pána je nemožné možným, odpovíděla na Ježíšovu neoblomnost s dokonalou logikou. Její silnou stránkou je mateřská láska a důvěra. „A od té chvíle byla její dcera zdravá.“

Toto Slovo je obrazem živé a činné víry v člověku. Zároveň ukazuje porodní bolesti a cestu prvního křesťanského společenství, k němuž se Matouš obrací, k otevírání se nežidovskému světu, který hledá a přijímá velkou víru.

**„Ženo, jak veliká je tvá víra!
Ať se ti stane, jak si přeješ.“**

Stejně jako v případě syrofénické ženy „i naše víra se může dostat do krize kvůli náhlé těžkosti, nepředvídané události, která naruší naše plány, kvůli vážné nemoci nebo přetrvávání nějaké velmi obtížné situace“², a mohli bychom dodat kvůli válkám ve světě, strukturálním nespravedlnostem, vážně ohrožené planetě, kvůli rodinným i sociálním konfliktům... A jednou z našich slabostí může být nedostatek vytrvalosti



Ilustrační kresba: Petr Ettler

a naprosté důvěry. „Bůh dopouští, aby naše víra procházela obtížnými a někdy absurdními situacemi. On ji chce očistit a chce vidět, zda se mu opravdu dokážeme odevzdat a uvěřit, že jeho láska je mnohem větší než naše plány, touhy nebo očekávání.“³

Stalo se to Salibovi. Vypadalo to, že i on bude muset opustit své město Homs (Sýrie) a své staré rodiče. Obchod jeho otce, sklenáře, byl během války ve zrušeném městě zničen. Stejně jako další mladí lidé si Saliba myslel, že si musí vybudovat nové příležitosti jinde, ale nevzdal se. Je mu 22 let a díky své houževnatosti člověka, který se jen tak nevzdá a chce pomoci svému zraněnému národu, využil možnost, která se mu naskytla v projektu Restart⁴, a otevřel si obchůdek, ve kterém prodává svým spoluobčanům sýry, jogurty a máslo, které vyrábí jeho maminka, a dále zeleninu, olej, koření a kávu. Počítá již s lednicí a elektrickým generátorem. Ve dnech, kdy bude obchůdek zavřený, budou s jeho starým otcem rozdávat košíky s potravinami rodinám bez prostředků.⁵

Victoria Gómez a tým Slova života

1. Od 1. do 6. srpna 2023 se budou v Lisabonu konat **37. Světové dny mládeže**. Evangelijní téma zvolené pro toto setkání zní: „**Maria se vydala na cestu a spěchala**“ (Lk 1,39). Papež František ve svém Poselství mladým vysvětluje: „Matka Páně je vzorem putujících mladých lidí, nikoli nehybných před zrcadlem, aby kontemplovali svůj vlastní obraz, nebo ‚polapených‘ v sítích. Je zcela otevřená pro vnější svět.“ A vyjadřuje přání, aby se Světové dny mládeže staly okamžikem, kdy společně znovu objevíme „radost z bratrského objetí mezi národy a mezi generacemi, z objetí smíření a pokoje, z objetí nového misionářského bratrství“.
2. Srov. Ch. Lubichová, Slovo života na červen 1994, taktéž v Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 550.
3. Tamtéž.
4. <https://www.amu-it.eu/progetti-int/restart-ripartire-per-restare/>
5. Převzato z <https://www.unitedworldproject.org/workshop/siria-il-minimarket-di-saliba-alzera-presto-la-serranda/>



Ilustrační foto: Maria Aybauer

ŽIVOT ZE SLOVA

FÓLIOVNÍK

Na zahradě rodičů stál starý prostorný fóliovník, kde měl tatínek, velký zahrádkář a pěstitel, mnoho různých věcí jako umělohmotné květináčky na přísady zeleniny apod. Pro svůj věk a nemoc tam nemohl delší dobu už nic udělat, povětrnostní podmínky ale s fólií dál pracovaly a s blížící se zimou hrozilo, že při jednom silnějším větru bude všechno lítat v širokém sousedství...

Chtěla jsem věci vytrít a fóliovník zlikvidovat, po malých částech se mi dařilo něco udělat, ale pořád toho

bylo hodně. Navíc mě silně omezoval můj strach z pavouků, pro které to byla vynikající skrýš. Co dělat? Byla to pro mne neřešitelná věc, ale vzpomněla jsem si na větu z Písma: „Hle, ubožák zavolal, a Hospodin slyšel.“ (Ž 34,7) Začala jsem se tedy za to modlit a přišel nápad poprosit o pomoc vzdáleného příbuzného Petra, který bydlí nedaleko a přestože je hodně zaneprázdněn, souhlasil s pomocí. Dohodli jsme se na sobotu, že aspoň něco zvládneme.

V sobotu ráno začínalo poprchávat, zachvěla jsem se v pochybnostech: „Ale ne, já věřím, že mne ubohou Hospodin

vyslyší!“ Petr nečekaně přišel s dvěma pomocníky, obloha se protrhala a do oběda už byl fóliovník i s obsahem rozložen na Petrově vozíku a směřoval do sběrného dvora.

M.

PROMĚŇOVAT DROBNÉ SITUACE

Mé všední dny provázejí drobné situace, které se dají přehlédnout ale i proměnit – pokud jsem pozorný – a mohou přinést vnitřní radost jak mně, tak i druhým. Mám rád zkušenosti typu sebrat smetí na schodech, i když mě nikdo nevidí...

V naší samoobsluze plnil funkci ostrahy Ahmed. Byl pozorný a uměl i poradit. Začali jsme se zdravit. Rodinu měl tisíce kilometrů vzdálenou, a tak ocenil občas kousek štrůdlu nebo i trochu cukroví a malou pozornost k Vánocům – i když je sám neslavil. Časem se mezi námi vytvořil přátelský vztah. I on chtěl k němu něčím přispět: nabízel mi za nižší cenu expirující jogurty a další mléčné výrobky. Manželka z toho neměla radost, ale nechtěl jsem ho odmítnutím zranit. Nyní již pracuje jinde, ale když se vidíme v autobuse, tak na sebe vždy zamáváme.

Všiml jsem si, jak nesnadno a často nákladně se obstarávají čerstvé květiny na hlavní a boční oltáře. Kolik vkusu a trvalé péče kytice vyžadují! Všiml jsem si také, že farnicím za tuto práci málokdo poděkuje a že se často jejich služba bere jako automatická. Viděl jsem, jak je pochvala potěšila, a přitom nic nestála.

V těchto dnech vrcholí školní rok jak pro maturanty, tak i jejich profesory. Snažím se, aby nikdo z nich nebyl opomenutý, a tak je zahrnuji do přímlov. Cítím, že to buduje náš vzájemný vztah s jejich prarodiči, kteří toto napětí s nimi také prožívají a že to posiluje naše společenství.

V květnu jsem prožil velké zklamání. Počítal jsem se slibem daným závazně rok dopředu na rezervaci výstavních prostor, a tak jsem si začal podle toho vše plánovat. Pak jsem se dozvěděl, že jinou cestou, oklikou, za vyšší finanční kompenzaci získala rezervaci bez mého vědomí jiná firma. Jak náročné je, aby si člověk uchoval postoj, že si přeje jen dobro bližního. Nakonec jsem zástupci firmy zavolal, vše jsme si vysvětlili a nyní se zdá, že se možná do budoucna sejdeme ve vzájemné spolupráci.

P.

Jednota a autorita

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

Na cestě tvořivé věrnosti

Jednota je „specifickým cílem Hnutí fokoláre“, k němuž celé Hnutí směřuje a o nějž způsobem sobě vlastním usiluje každé jeho společenství. Je především Božím darem, který nepřichází automaticky, ale na základě vnitřního postoje jednotlivců, utvářeného uměním ztrácet své názory a podřizovat se, ovládat své emoce, nezavrdit se a začínat stále znova... Všichni, kdo se o jednotu snaží, dobře znají askezi tohoto druhu. Také chápou, že v úsilí o jednotu hraje zásadně důležitou roli autorita, správně uplatňovaná i správně přijímaná. Bez ní není myslitelné žádné lidské společenství.

K správnému pochopení smyslu autority nám může posloužit, když sledujeme původ tohoto výrazu. Je to latinské sloveso *augere*, což znamená rozmnožovat nebo podporovat. Od něj odvozené podstatné jméno *auctor*, podporovatel, označuje někoho, kdo vykonává činnost směřující k růstu a k podpoře druhého člověka. Prvotním cílem autority je tedy umožňovat, aby se ten druhý rozvíjel a rostl ve svých darech a schopnostech. To by zároveň mělo být hlavním úkolem každého nositele autority ve vztahu k jeho svěřencům.

Pro snadnější pochopení jejího fungování lze autoritu kategorizovat různým způsobem. Základním rozlišením, s nímž se v běžném životě setkáváme, je na jedné straně autorita daná odborností a na druhé straně autorita vyplývající ze zastávané funkce. Ze zkušenosti víme, že optimální je, když nejlepší odborník má zároveň nejvyšší funkci: špičkový chirurg by měl být primářem chirurgického oddělení.

Obdobným způsobem lze členit autoritu na formální, kterou nějaká osoba získává na základě oficiálního pověření a jmenování, a neformální či přirozenou, založenou na přesvědčivosti určitého člověka a na jeho schopnosti získávat a vést druhé. U neformální autority vstupuje často do hry otázka jejího morálního profilu: do jaké míry ty ostatní „tahá nahoru“ nebo „strhává dolů“.

Německý sociolog Max Weber rozdělil autoritu na tři základní typy: racionální, tradiční a charismatickou. Racionální autorita stanovuje pravidla, která jsou všeobecně považována za platná a jednotlivci nemají problém se jim podříditi obvykle do té míry, do jaké jsou ochotni uznat jejich rozumnost; takovým typem autority je politická moc v demokratické společnosti.

Tradiční autorita je založena na víře v „odvěkou“ nebo „posvátnou“ danost určitých tradic a poslušnost k ní je dána loajalitou k osobě, která ji zastává; jejím příkladem může být autorita uplatňovaná v kmenových pospolitostech a různých rodinných klanech. Osobi-

tým případem je společenství církve, kde tradiční autorita se odvozuje z Písma svatého a z tradice prověřené živou vírou (*lex credendi*); její uplatňování je zárukou kontinuity.

Specifickým typem, který nás velmi zajímá, je autorita charismatická. Podle Webera spočívá v oddanosti výjimečnému charakteru individuální osoby. Na základě mimořádné kvality se takovéto osobnosti přiznávají jedinečné s ničím a nikým nesrovnatelné pravomoci. Je to autorita, jakou mívají například zakladatelé řeholních komunit nebo nových církevních společenství. „Odborná“ autorita, kterou odvozují z mimořádného Božího daru (*charismatu*), u nich ob-

Foto: Antonín Basler



Svatý František se dostal do konfliktu s „tradiční“ autoritou, ale došlo ke vzájemnému pochopení, a tak mohl iniciovat církevní obnovné hnutí.

vykle splývá vjedno s tou neformální a z toho vzniká jejich obrovská síla přitahovat k sobě následovníky. Často se však dostávají do konfliktu s autoritou „tradiční“ a jejich další osud záleží na tom, zda dojde ke vzájemnému pochopení a uznání nebo nikoli: buď se stanou iniciátory církevního obnovného hnutí (sv. František) nebo založí novou církev (Martin Luther).

Víme, že obdobnému střetu s tradiční autoritou se nevyhnula ani Chiara. Ona byla žena a laička stojící v čele novátorského hnutí, k němuž se hlásili i kněží a řeholníci. To se zdálo být příliš velkým a těžko stravitelným soustem pro církevní instituci zastupovanou Svatým oficiem.¹ Když nakonec po dlouho trvajících nejistotách bylo Hnutí fokoláre uznáno jako plnohodnotná součást církve, stala se ona nezpochybnitelnou hlavou jeho struktury: její charismatická autorita dosáhla svého plného uplatnění a stávala se vzorem, byť nedostižným, pro všechny další nositele autority na různých stupních Hnutí.

Těm, jimž byla svěřována jakákoli odpovědnost, však sama Chiara představovala jiný vzor: Nejsvětější Trojici, kde se vztahy autority a poslušnosti mezi Otcem a Synem odehrávají v lásce, jíž je Duch Svatý. V takto náročném komunitárním pojetí autority v Hnutí spočívá její absolutní novost, ale zároveň i křehkost daná lidskou omezeností.

V každém člověku více či méně přebývá touha po moci a v důsledku toho může skončit tím, že svěřenou zodpovědnost uplatňuje příliš autoritářsky. Zdůrazňuje spíše „autoritu vyplývající z funkce“ a jednotu zaměňuje za bezvýhradnou poslušnost vůči své osobě, někdy maskovanou slovy „musíte mi vytvářet jednotu“. V krajním případě to může vést k rozštěpení společenství na osoby loajální, které se přizpůsobí, a na ty ostatní, které buď vydrží se zaťatými zuby, nebo odejdou.

Jako opak autoritářství – obvykle u těch, kdo nemají dostatečnou „neformální“ autoritu – může nastat situace, kdy zodpovědný na svou funkci de facto rezignuje, což vede k anarchii, kde se každý sice cítí velmi svobodně, ale nikdo není spokojen, protože společenství se stává beztvaré a ztrácí svou identitu.

Dostačujícím řešením není ani demokratický přístup k uplatňování autority (někdy způsobený alibismem zodpovědného), při němž se o různých věcech rozhoduje hlasováním a přijme se většinový názor. Ostatně i papež František v souvislosti se synodní cestou připo-



Foto: Wikipedie

„Trojiční“ žití autority nikoho z jejich účastníků neutlačuje ani nevyvyšuje. Ikona Nejsvětější Trojice od Andreje Rubljova.

míná, že církev není parlament řídící se hlasem většiny, ale hlasem Ducha Svatého.

Autorita v jakékoli skupině oživané spiritualitou společenství nikdy nesmí ztratit ze zřetele svůj cíl, jímž je prohlubování jednoty. Je to úsilí, při němž lidská snaha je odměněna Božím darem. Jeho získání je zásluhou i spoluodpovědností všech členů skupiny, ale vždy zde musí být jeden „střed jednoty“, který má „poslední slovo“. Na něm velmi záleží, aby si společenství udrželo svou životaschopnost.

Na druhé straně je tento člověk při své službě vždy zcela závislý na vstřícnosti a toleranci ostatních, protože i on je „jenom“ člověk, který nemusí oplývat zvláštním charismatem. V opačném případě hrozí, že společenství upadne do některé z naznačených deformací: stane se buď diktaturou, nebo místem nekonečných nikam nevedoucích debat, případně se všichni utopí v moři anarchie.

Jednota, jež se rodí z „trojičního“ žití autority, nikoho z jejich účastníků neu-

tlačuje ani nevyvyšuje jedny nad druhé, ale všichni se v ní cítí být plně doma. Chiara ji přirovnává k chemické sloučenině: ta na rozdíl od směsi vytváří z jednotlivých prvků novou kvalitu, kterou je Ježíš přítomný ve společenství. Pak je to On, kdo činí „jho a břemeno autority“ lehkým a snesitelným, On je onen „auctor“, podporovatel, napomáhající osobnímu růstu a rozvoji všech.

Autorita Ježíše mezi námi plně koresponduje s tím, co už před mnoha staletími pochopil sv. Augustin: „Čeho dosáhne člověk ve své ubohosti, jak daleko a kterou cestou postoupí vpřed ke svému štěstí, nepovede-li ho Boží autorita?“ (O Boží obci XVIII). Domnívám se, že v tom je naděje nejen pro Hnutí, ale pro celou církev na její synodní cestě.

Jiří Kratochvíl

1. Více o schvalování Hnutí Svatým oficiem v článku „Nejistá sezóna“ v Novém městě č.1/2022 a také na www.novemesto.cz.

Gen Verde v Bratislavě

Šimon Medelský ze Slovenska studuje v Brně. To mu však nebránilo v tom, aby se angažoval při přípravě a moderování koncertu ženské hudební skupiny Gen Verde¹ v Bratislavě, na který pak navázal víkendový workshop.

● **Jak k tomu došlo, že skupina Gen Verde, jejímž domovem je mezinárodní citadela Hnutí v Loppianu, přijela právě do Bratislavy?**

Vloni s nimi mnoho mladých prožilo silnou zkušenost v Prešově. Teď měly domluvený program v Polsku a v Rumunsku, a tak samy nabídky, že by mohly zavítat i na Slovensko. Podařilo se získat finanční podporu od Renovabis, charitativní organizace založené na podporu a pomoc lidem ve východní a střední Evropě. A tak nic nebránilo tomu, abychom se pus-tili do přípravy.

Vnímal jsem to jako jedinečnou možnost, jak mladým lidem – těm, kterým vyhovuje tato forma – přiblížit život s Bohem, život podle evangelia.

● **Jaký program Gen Verde měly?**

V pátek 12. května proběhl koncert pro veřejnost. Setkaly se též se společenstvím Hnutí fokoláre a navštívily apoštolského

nuncia. A asi to hlavní byly víkendové workshopy. Těch se zúčastnilo přes sto mladých lidí. Mám radost, že mezi účastníky bylo také téměř 50 mladých z Ukrajiny.

● **Jak bys to celé hodnotil?**

Od nás organizátorů to vyžadovalo dost velké úsilí. Ale stálo to za to. Za všechno mluví ohlasy účastníků. Například: „Od- nášim si neskutečné zážitky spojené s hudbou, zajímavými hosty, ale nejvíc pro mne znamenala energie, která tam všude vládla.“ „Je velmi dobré sdílet zážitky jako byl tento. A tento byl ten nejlepší v mém životě.“ „Ten den jsem se neměla moc dobře, měla jsem blbou náladu a moc se mi tam nechtělo jít, ale když jsem je uviděla hrát, tak se ve mně stalo něco oprav- du výjimečného, co bych přála zažít každému.“

*Za rozhovor děkuje
Ludmila Šturmová*

1. Mezinárodní hudební skupina Hnutí fokoláre: www.genverde.it. V létě 2022 přijela též na Celostátní setkání mládeže (viz Nové město 7/2022, str. 20).

Puták

O prodlouženém víkendu 5. až 8. května jsme vyrazili na pu-ťák v Orlických horách, který se konal v rámci akcí týdne za sjednocený svět. Dohromady se nás sešlo 24 a mezi námi jsme přivítali několik nových tváří.

Většina z nás se sešla v Praze-Vinoři, odkud jsme se dopra- vili do Diecézního centra života mládeže Vesmír. Tam jsme si zakopali fotbal, navečeřeli se a přespali.

Druhý den jsme se vydali na 18 km dlouhou cestu do Říček, po cestě jsme si udělali „patnáctiminutovky“, kdy si měl kaž-

dý najít člověka, se kterým do té doby moc nemluvil a patnáct minut s ním klábosit. Také se nám vyskytly lehké komplikace, když se dvě holky na chvíli ztratily, ale i to jsme dokázali pře- konat a dorazit v pořádku na místo. V Říčkách byl našim úto- čištěm Obecní úřad, kde jsme se všichni ubytovali a rozloučili se s několika choceňskými účastníky, kteří museli odjet. Ve- čer nám kluci představili webové stránky, které pro gen 3 při- pravují. Na závěr dne jsme si prozradili naše „dobré anděly“.

Třetí den se nám zkomplikoval hned na začátku, protože jednomu gen se udělalo špatně, musel tedy jet na pohotovost. Nasnídali jsme se a po snídani jsme si přečetli Slovo života na květen („V bratrské lásce se navzájem mějte srdečně rádi, v uctivosti předcházejte jeden druhého.“) a vyrazili jsme ten- tokrát na cestu, která byla dlouhá 12 kilometrů, směrem na Neratov, který je proslulý svým krásným kostelem se skleně- nou střechou. Byla ale ohromná zima, nakonec jsme se pře- sunuli auty k chatě, kde jsme měli domluvené ubytování. Při- jela nás jídlem podpořit a dozásobit jedna rodina. Večer jsme si popovídali o válečných konfliktech, plánovali náš kongres (podzimní mezinárodní kongres gen 3 se bude konat 25. až 29. října v Praze-Vinoři) a nakonec jsme se společně zasmáli u vtipného videa s tetřevem hlušcem. Čtvrtý den, ten poslední, jsme zakončili trasou do Bartošovic k hraničnímu přejezdu. Cestou jsme se pomodlili růženec a také nám vyhládlo. Proto jsme v cíli ocenili dobré jídlo, rozloučili se a rozjeli se domů.

Marek Srba



Foto: Jan Diblík

Účastníci
putáku
v neratovském
kostele.

Rozhodnutí, která nás čekají, nebudou snadná, ale jsou ozdravná

ZE ŽIVOTA Hnutí FOKOLÁRE

Vít Valtr, fokolarín pocházející z východních Čech, je součástí mezinárodního Centra Hnutí fokoláre v Římě. V tomto volebním období je poradcem pro oblast Evropy. Jaké výzvy mu tento úkol přináší?

● **Vítku, v Centru Dila prožíváš druhé volební období. V čem je jiné?**

Zkušenost druhého volebního období je v mnohém jiná i stejná. Při Generálním shromáždění v roce 2021 z voleb vzešel nový mezinárodní tým Centra Dila s širokým zastoupením mnoha zemí všech kontinentů. Přibližně polovina z nás tu byla v předešlém období, ostatní jsou noví.

Začínali jsme v situaci koronavirové pandemie, která přinesla mnoho nových aspektů.

Novinkou tohoto volebního období je také to, že nebude trvat šest, ale pět let, a to na základě dekretu Dikasteria pro laiky, rodinu a život, který upravil maximální dobu řídicích funkcí v mezinárodních soukromých i veřejných sdruženích.

Donna Kemptová a Vít Valtr při návštěvě chorvatské citadely.



Foto: archiv Vít Valtr

Z návštěvy Chorvatska. Vít Valtr druhý zprava.

Vnímám ale velmi silně, že jiný a nový mám být především já, my. Bůh nám dává prožívat dobu, která se velmi rychle mění a přináší mnoho nového. Nechceme ustrnout a ulpět na dosavadní zkušenosti, ale hledat Pánovu tvář dnes a stále. Mít pohled upřený na Něj vyžaduje obrácení, tedy pohyb a změnu. Snažíme se o to každý osobně i společně.

● **Působíš jako poradce pro Evropu. Co jsou hlavní témata této oblasti?**

S mojí kolegyní Donnou Kemptovou jsme k dispozici prezidentce Hnutí Margaret Karramové pro všechno, co se týká Evropy. V některých případech ji zastupujeme, třeba když dostane pozvání a nemůže se osobně dostavit. Například jsme nedávno byli v Križevci v Chorvatsku, kde místní biskup uspořádal oslavu 30 let příchodu Hnutí fokoláre na místo, kde vznikla citadela. Pozval Margaret, která ale byla tou dobou na cestě v Asii.

Udržujeme velmi úzký kontakt s delegáty, zodpovědnými za evropské zóny – jak nazýváme oblasti, které mají vlastní správu. V Evropě jsou čtyři: zjednodušeně řečeno západní, střední a východní Evropa a Itálie s Albánií. Pokud zodpovědní těchto zón potřebují v jakékoliv záležitosti komunikovat s Centrem, obrací se na nás a pokud je třeba, jedeme za nimi.

Naším úkolem je také iniciovat a vést proces výměny delegátů, když končí jejich funkční období. Podle našich stanov jmenuje nové delegáty prezidentka, ale jmenování předchází proces konzultací. Nejprve se korespondenčně osloví členové Hnutí v dané zóně, aby každý mohl navrhnout kandidáta. Zároveň napíší, co považují za důležité pro výkon této funkce. Shromáždí se tak i stovky odpovědí a již z nich je vidět, že na některých jménech je shoda výrazného počtu lidí. Z nich se pak vyberou kandidáti, ze kterých, pokud oni sami souhlasí, prezidentka jmenuje delegáta. Právě před několika dny jsme skončili přibližně tři měsíce trvajícím proces v Zóně střední Evropy, který byl završen jmenováním nové delegátky Ursuly Schmittové.

Tento způsob výběru je transparentní a je vítanou příležitostí komunikace. Mnozí ve svých odpovědích napíší i různé podněty, osobní hodnocení, připomínky, a to vše přispívá ke spoluvytváření společenství.

● **Jaké jsou největší radosti a starosti této služby?**

Nedokážu říci, co je to nej... Velkým darem je vidět zblízka bohatý život Hnutí v různých zemích Evropy a setkávat se s lidmi. Obdivuji množství nejrozličnějších aktivit a radostí je, vidět, jak skrze některé z nich dokážeme

dát náš typický přínos: přispět k jednotě a vzájemnému porozumění!

V Evropě prožíváme také válku, která přináší ničení, nenávisť, rozdělení. Poznal jsem lidi, kteří na obou stranách konfliktu hrdinským způsobem a přes vlastní utrpení vydávají svědectví víry, naděje a lásky a přinášejí jednotu tam, kde jsou. Nesmírně si jich vážím.

● **V Evropě se objevily případy zneužívání. Jak to prožíváš a jaký postup to obnáší?**

Případy zneužívání jsou nejen v Evropě. Je to otevřená a bolestivá rána celé společnosti. Objevily se i mezi členy Hnutí a nepochybně rozhodujícím okamžikem pro nás bylo zveřejnění zprávy anglické společnosti GCPS, která vyšetřovala jeden případ zneužívání ve Francii. Tato zpráva způsobila šok a velký pocit viny v celém Hnutí. Šokující byla dlouhá doba trvání tohoto případu, počet obětí, ale také selhání v koordinaci struktury Hnutí. Rozhodli jsme se publikovat tuto zprávu bez jakýchkoliv komentářů a přijmout ponížení v ní obsažené, i když by bylo možné některé části připomínkovat. Je však třeba říct, že nejdůležitější byla odvaha obětí, které nahlásily, co se stalo.

První reakcí Hnutí bylo uznání faktů a prosba o odpuštění adresovaná obětem zneužívání. Mnozí z nás, počínaje prezidentkou a spoluprezidentem, hledali osobní kontakt s oběťmi. Vykonali jsme také společnou pouť Centra Díla s liturgií proseb o odpuštění, o smíření před Bohem.

Vytvořili jsme komisi, která měla za úkol specifikovat opatření, která mají být přijata.

Asi nejdůležitějším rozhodnutím pak bylo rozhodnutí o reformě nezávislé komise, která měla za úkol vyšetřovat případy zneužívání. Kromě jiného teď platí, že od nynějška bude každé sexuální zneužívání hlášeno soudním orgánům. Dále reforma urychluje postupy, aby oběti nemusely čekat příliš dlouho, když najdou odvahu podat zprávu. Důležitým prvkem prevence je formace členů Hnutí, o kterou se bude starat zvláštní komise. V různých zemích vznikají také „místa naslouchání“, která mají usnadnit podávání zpráv, protože často není snadné sebrat k tomu odvahu.

Celou tuto záležitost prožívám s vírou a nadějí, že to vše přispívá k našemu očistění, k návratu k Bohu, k životu podle evangelia.

● **Centrum Díla prožívá mnohé výzvy. Patří k nim i otázka ekonomické udržitelnosti. Mohl bys to trochu přiblížit?**



Při programu
v chorvatském
Križevci.

Vít Valtr s přáteli
v květnu 2023.



Hnutí fokoláře prochází historickou etapou po smrti zakladatelky. Jak známe z historie různých řádů, kongregací a děl velkých zakladatelů, jako například Dona Bosca a dalších, toto období s sebou přináší různé krize, které mají pomoci aktualizovat a nově uspořádat to, co bylo zakladatelem započato a co má najít své pokračování v čase.

Takovou krizí je pro nás i udržitelnost velkého množství různých projektů a realit. Udržitelnost nesouvisí jen s otázkou ekonomickou, ale i personální. O většinu našich projektů, jako jsou například citadely, Centra Mariapoli, sociální díla a podobně, se starali v první řadě fokolární a fokolárinky, tedy zasvěcení laici, kteří pro tato díla pracovali bez velkých finančních nároků. V dnešní době je mnohem méně povolání k zasvěcenému životu, a navíc generace zakladatelů zestárá a vyžaduje péči. Tomu je třeba se přizpůsobit. Nelze dělat všechno, co bylo možné dělat v minulosti. Něco je třeba uzavřít nebo zredukovat, předat někomu jinému, najít jiná řešení provozu.

Těmito záležitostmi se dost často zabýváme a pomáhají nám i odborníci. Ekonomická situace se ještě zhoršila zvláště po koronavirové pandemii. I když rozhodnutí, která nás čekají, nebudou snadná, myslím si, že jsou nutná a dokonce ozdravná. Nebylo by správné předat další generaci situace, které nejsou udržitelné, byť se nám zdají důležité.

Mám před očima společenství lidí z Hnutí v oblastech sužovaných válkou, kteří žijí uprostřed totálního zničení a zpusťování hmotných majetků, bez jakéhokoliv zajištění. Přesto jejich vztahy jsou krásné, plné lásky, porozumění a konkrétní pomoci. Jejich společenství svědčí a přitahuje. Osobně se domnívám, že pro život podle evangelia, pro realizaci charismatu jednoty je potřebné právě a jen toto. Všechno ostatní nám bude přidáno.

Za rozhovor děkuje Magdalena Broschová

V zemích, kde dialog mezi kulturami a náboženstvími patří ke každodennímu životu

Z HNUTÍ FOKOLÁRE



Ze setkání v Japonsku.

Foto: focolare.org

Margaret Karramová a Jesús Morán v Asii a Oceánii

V dubnu a květnu tohoto roku prezidentka Hnutí fokoláre Margaret Karramová a spolupředseda Jesús Morán s některými poradci centra Hnutí navštívili komunity žijící v Jižní Koreji, Japonsku, na ostrovech Fidži, v Austrálii a Indonésii. Setkali se tam s lidmi z různých kultur, církví, náboženství, s osobnostmi náboženského a veřejného života. Přinášíme malou ochutnávku.

„Byla to mimořádná cesta (...), zkušenost, kterou jsme prožili, nás obohatila. Absolvovali jsme dvanáct letů, tisíce kilometrů, potkali jsme tisíce lidí,“ tak se po návratu vyjádřila Margaret Karramová.

První veřejné vystoupení v **Koreji** proběhlo na mezináboženském setkání s titulem *Dialog se stává kulturou lidské rodiny*. Jeden přítomný presbyteriánský pastor řekl: „Tady jsem prosil Pána, aby věřící mé církve mohli začít žít tuto spiritualitu.“

Další zemí bylo **Japonsko**, kde se například zúčastnili symposia na ka-

tolické Univerzitě v Tokiu pod názvem *Můžeme být znamením naděje ve světě?* Jesús tuto etapu cesty komentoval: „V Japonsku jsem se naučil, že naděje není vázána na úspěch, není vázána na počet lidí, kteří člověka následují. (...) Naděje se váže na lásku vyzkoušenou věrností, takže z mála je možné udělat mnoho. (...) Vrátil jsem se s velkou nadějí.“

Prožili zde také silnou zkušenost bratrství s buddhistickým hnutím Rishso Kosei-Kai.

Další zastávkou na cestě byly **ostrovy Fidži** v Tichém oceánu, místo starobylé kultury. Margaret se podělila: „Prožili jsme tam nádherné okamžiky, sdíleli jsme s místními lidmi jejich jídlo, nápoje, tančili jsme, rozmlouvali, sdíleli jejich život.“ Margaret setkání s těmito lidmi (byli přítomní nejen z ostrova Fidži, ale i z Futuny, Nové Kaledonie a Kiribati) vedlo k hluboké reflexi. Z jejich tisíciletých kultur vyrostly tradice, které obsahují velmi bohaté lidské hodnoty. Jsou v nich hluboce zakořeněné – nejen ve starší, ale i v mladší generaci. Když je viděla, řekla jim, že „nesmí ztratit

tuto svou kulturu, že charisma nemůže nikdy smazat to, kým jsme a naše kultury, ale nechat v plnosti zazářit jejich nejhlubší hodnoty“.

Cesta pokračovala do **Austrálie**. Jednou z jejích krás je multikulturalnost. Jesús svůj zážitek popsal: „Multikulturalnost je velká hodnota. (...) Nestačí být jedni vedle druhých (...) důležité je najít hluboké společné kořeny, tedy jít do hloubky (...), a to je velká výzva! (...) Na našich setkáních byla tato multikulturalnost, ale za ní stojí spiritualita. Takže úloha Hnutí a spirituality jednoty může být velmi důležitá, může Austrálii pomoci zapustit hluboké kořeny její multikulturalnosti.“

Poslední zastávka, v **Indonésii**, by se dala charakterizovat slovem **DIALOG** – dialog mezi lidmi, kulturami, náboženstvími. Arif Mahasiswa, muslim, absolvent státní univerzity v Jakartě, řekl, že v Indonésii lidé obvykle vedou diskuse, nikoliv dialog. „Myslím, že úloha Hnutí fokoláre je tu klíčová.“ Dále uvedl, že v těchto těžkých dobách je k tomu, abychom byli náboženskými, třeba být i mezináboženskými. „Abychom byli náboženskými, je třeba již patřit k nějakému náboženství. Nejedná se tedy o povrchní synkretismus, ale člověk má náboženskou víru a uznává druhého takového, jaký je, uznává, že je odlišný, aniž by ho chtěl změnit.“

Margaret Karramová po návratu řekla: „Po této cestě se mi v srdci narodila touha pozvat všechny v Hnutí žít více a s ještě větší radikalitou naše povolání k jednotě a všeobecnému bratrství.“

*Zpracovala Monika Dostálová
(Na základě mezinárodního spojení
– „kolegamenta“ – členů Hnutí
fokoláre, 10. června 2023)*

**Více viz www.focolare.cz
a www.focolare.cz/kolegamento
(videozprávy 10. 6. 2023)**

LÁSKA K BRATRU

Heif + CZINA

JEDNOU VEČER SE VILÉM VRACEL S KAMARÁDKOU BARBOROU ZE SETKÁNÍ. TÉMATEM BYLA LÁSKA K BRATRU.

CESTOU POTKALI BĚŽNÁ PŘÍTELE HONZU, ŘEZNÍKOVA SYNA.

CO SI JAKO
MYSLIŠ, ŽE TU DĚLÁŠ
S MOJÍ HOLKOU?!

RÁNA

VRÁT MUTO!
BRÁV SE!
JDI DO NĚJ!

NE! LÁSKA
K BRATRU
ŘÍKÁ, ŽE SE
NEMAM MSTIT.
KDYŽ SE TO ZDA
NESPRAVEDLIVÉ.

PO LETECH SE OPĚT SETKALI. VILÉM
BYL VEDOUČÍM NA SKAUTSKÉM TÁBOŘE
A HONZA TAM VEZL SVÉHO SYNA.

VILÉME! RÁD TĚ VIDÍM PO
LETECH. CHCI TI MOC PODĚKOVAT,
ŽE JSI MI TO TENKRAŤ NEVRÁTIL.
BYL JSEM DĚSNEJ BLBEC.

ALE OD TĚ
NOCI JSEM
NAD SEBOU
HODNĚ PŘEMÝŠLEL.

CO ŘÍKÁŠ, ŽE
BYCH VÁM NA
TÁBOŘ VLOŽIL MASO?
UDĚLÁM VÁM
DOBROU CENU.



Ilustrační foto: Pixabay

Změknutí „tvrdé reality“ aneb jak si paní Baťková jela koupit do Prahy hodiny

(ZA)MYŠLENKA

Paní Baťková byla moudrá a pořádná žena, která věděla, co chce, a co chtěla, to také udělala. Bydlela v Plzni u Hlavního nádraží, odkud jezdila pravidelně jednou za rok vlakem do Prahy, protože člověk nemůže být pořád na jednom místě, jak doznává v jedné krásné písni Waldemar Matuška. V Praze zašla nejdříve na Hradčany do katedrály na ranní mši svatou, potom do centra, kde se porozhlédla, něco si koupila, něco málo pojedla a zase se vrátila domů.

Tak to dělala rok co rok a právě tak to měla naplánováno i jednoho prázdninového rána před pětapadesáti lety. Těšila se na to, že si koupí v Praze hodiny, které tam rok předtím viděla v jednom obchodě a moc se jí líbily. Kolem čtvrté vstala, kolem páté seděla ve vlaku a kolem sedmé byla na Hradčanech.

Do katedrály se však tentokrát nedostala. Hradčanské náměstí bylo plné tanků a vojáků, hradní brána uzavřena. Asi zase natáčí nějaký film, řekla si, a vydala se po Nových zámeckých schodech přes Malou stranu a Staré město na Václavské náměstí. Když na něj došla a viděla, co se tam děje, poopravila svůj úsudek. Nejde o film, ale velkoofilm. Vojáků i tanků tady bylo ještě víc. Slyšela střelbu, viděla krev a slzy. Závěrné obchody a rozstřílené Národní muzeum, všude plno lidí. Bylo 21. srpna 1968.

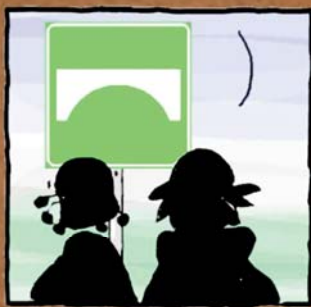
Pochopila, že hodiny si asi bude muset koupit někdy jindy. Ne, že by neměla ráda výpravné velko filmy, ale po tom, co viděla, přece jen zatoužila vrátit se domů. Chtěla jet tramvají na Smíchovské nádraží a tam nasednout na první vlak do Plzně, ale ani to nemohla. Tram-

vaje toho dne totiž nejezdily, jelikož hořely. Zamířila proto na Smíchov pěšky a skoro by se tam dostala, nebýt toho, že na mostě přes Vltavu hlídkovali vojáci a nepustili ji na druhou stranu, ani když je o to slušně žádala.

„Jak se teď dostanu domů a kde přespím, když se tam nedostanu?“ Protože byla žena moudrá a pořádná, nepropadla panice, ale začala se modlit. A hned se objevila nějaká Pražačka a nabídla jí, že u ní může přespat. Zanedlouho byl most přece jen uvolněn a za nějakou hodinu odjížděl ze Smíchovského nádraží i vlak na Plzeň.

Večer, už za tmy, dorazila unavená z Prahy domů. Nekoupila hodiny, nemohla jít do kostela a málem ji tam zastřelili. Když se jí druhý den zeptala sousedka, jak bylo v Praze, odpověděla: „Hezky, potkala jsem tam jednu velmi hodnou ženu, která mi nabídla nocleh.“ Od té doby vzpomínala paní Baťková na 21. srpen 1968 jako na krásný den.

Jiří Barhoň



Stavět mosty



Foto: Tomáš Fečo, Člověk a Víra



Papež František

Papež František, vlastním jménem Jorge Mario Bergoglio, se narodil v roce 1936 v Buenos Aires. Je 266. papežem katolické církve a prvním papežem pocházejícím z amerického kontinentu. Jeho biskupským a papežským heslem je Miserando atque eligendo (česky Pohlédl na něj s milosrdenstvím a vyvolil si jej).



Stavitel mostů

Snaží se naplnit roli, na kterou odkazuje starobylý titul PONTIFEX, stavitel mostů – staví „mosty“ mezi lidmi z různých církví a náboženství. Jak? Vytvářením přátelských vztahů.

Matematická křížovka:

výsledky příkladů zapisuj do křížovky slovy

$$92-(7*6)$$

$$25-(56:8)$$

$$31-17$$

$$520+480$$

$$630:18$$

Diagram jiným slovem

$$58-49+2$$

Označení neznámé proměnné



Gesto pokory

V dubnu roku 2019 papež František pozval do Vatikánu delegaci nepřátelených politických vůdců z Jižního Súdánu. Žádal je, aby usílovali o mír. Poté poklekl a všem políbil nohy. Všechny své hosty tímto dojemným gestem ohromil.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.



Foto: archiv Veroniky Juráskové



Foto: Blanka Nosková



Foto: Jan Honetschlager



Foto: Jozefína Brezovská

V dubnu a květnu proběhla víkendová setkání holčiček gen 4 v Sudějově (1, 2) a kluků gen 4 v Říčkách v Orlických horách (3).

Poslední dubnový víkend se v Praze-Vinoři konal několikadenní kongres pro volontárky z České republiky a Slovenska (4, 5). Na programu byly meditace, téma o synodě, o návštěvě Margaret Karraimové v Praze, o komunikaci, také zoomové spojení s Fanny Bavovou, zodpovědnou za volontárky ve světě, a přivítání nových volentárek.